

Izvještaj o poslovanju
DOO "Crnogorski operator tržišta električne energije"-
Podgorica
01.01.2021. - 31.12.2021. godine

I. OSNOVNI PODACI

Društvo sa ograničenom odgovornošću "Crnogorski operator tržišta električne energije" – Podgorica (u daljem tekstu: Operator tržišta), je energetska subjekt koji je nosilac Licence za djelatnost Operatora tržišta električne energije (u daljem tekstu: Licenca). Licenca je izdata 22.12.2011. godine i upisana u registar izdatih licenci pod brojem L-E-013.

Operator tržišta je osnovan Odlukom Vlade Crne Gore, 16. decembra 2010. godine, u skladu sa Zakonom o energetici i Zakonom o privrednim društvima i registrovan je kao privredno društvo kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici 29.07.2011. godine.

Operator tržišta u skladu sa Zakonom o energetici, Licencom, Tržišnim pravilima i međunarodno preuzetim obavezama Vlade Crne Gore iz oblasti energetike, koje proističu iz međunarodnih propisa (direktiva 2009/72/EC, sporazum o Energetskoj zajednici i dr.), obavlja sljedeće djelatnosti:

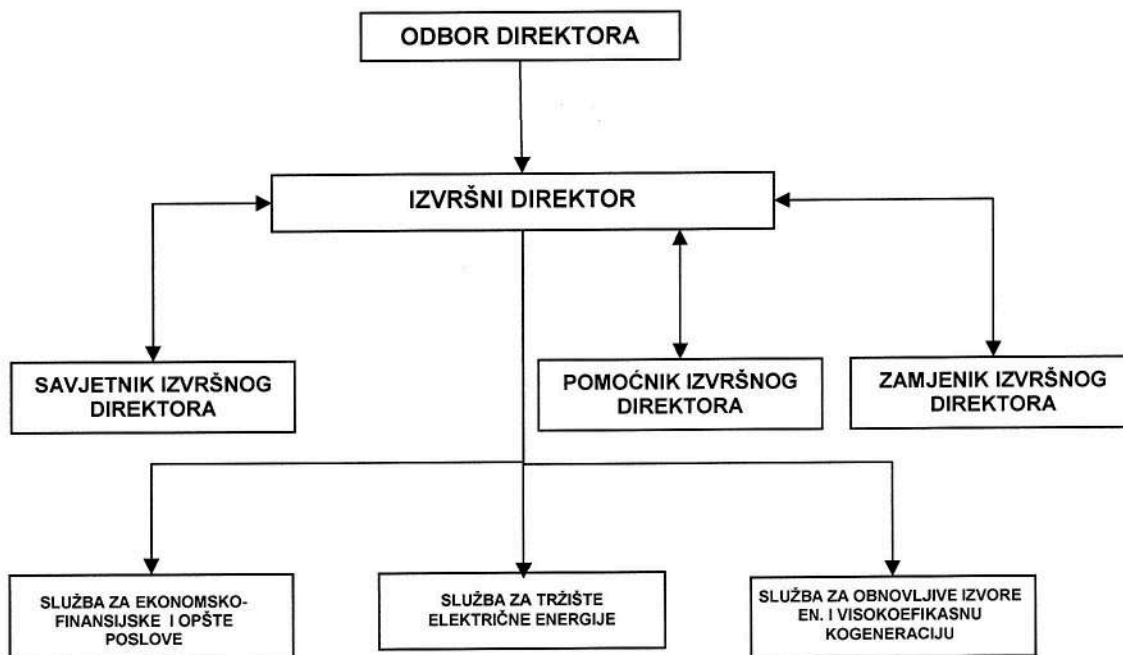
1. organizovanje i upravljanje tržištem električne energije i
2. otkup električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača iz obnovljivih izvora energije i visokoeffikasne kogeneracije i njenu prodaju snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima.
3. Aktivnosti vezane za garancije porijekla koje Operator tržišta izdaje na zahtjev proizvođača električne energije, za energiju proizvedenu u energetskom objektu koji koristi obnovljive izvore energije ili visokoeffikasnu kogeneraciju.

Osnovni kapital Društva na 31.12.2021.godine iznosi 470.338,87 EUR-a..

U cilju obezbjeđivanja neophodnog pravnog, organizacionog, operativnog i tehničkog okvira za formiranje i rad berze električne energije, trgovinu električnom energijom i posredovanje u trgovini električnom energijom, Vlada Crne Gore je, zaključcima od 17.06.2016. godine, obavezala Operatora tržišta da bude učesnik u osnivanju berze električne energije u Crnoj Gori sa Crnogorskim elektroprenosnim sistemom AD Podgorica i Elektroprivredom Crne Gore AD Nikšić. Vlasnički udio Operatora tržišta u ovom privrednom društvu je 18,80%. Ukupan ulog Operatora tržišta, zaključno sa 2021.godinom, iznosi 180.010,00 EUR-a. Berza električne energije registrovana je kod Centralnog registra privrednih subjekata 07.08.2017. godine.

1. Organizaciona struktura Operatora tržišta

Organizaciona struktura Operatora tržišta, sistematizacija radnih mjesta i broj potrebnih izvršilaca za obavljanje djelatnosti, utvrđuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Slika br. 1. Organizaciona struktura Operatora tržišta na kraju 2021. godine

Registrovana djelatnost Operatora tržišta, utvrđena zakonom, Licencom i Statutom Operatora tržišta, realizuje se preko organizacionih jedinica:

- Službe za ekonomsko-finansijske i opšte poslove,
- Službe za tržište električne energije i
- Službe za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju.

1.1 U Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove na kraju 2021. godine su bili zaposleni: šef službe, savjetnik za ekonomske poslove, jedan savjetnik za pravne poslove, savjetnik za aplikativni softver, savjetnik za sistemsko održavanje hardvera, upisničar-arhivar i administrativno-tehnički sekretar.

U okviru Službe obavljaju se sljedeći poslovi: knjigovodstva, računovodstva i finansijski poslovi; platnog prometa, plaćanja i odnosa sa bankama; pripremanja analiza i izvještaja o ekonomsko-finansijskom poslovanju; pripremanja akata iz oblasti finansija koje odobrava Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti /u daljem tekstu: Agencija/; praćenja, izrade i dostavljanja izvještaja koji proizilaze iz akata Operatora tržišta i Agencije; praćenja i primjene zakona i drugih propisa, davanja stručnih mišljenja o primjeni zakona, drugih propisa i opštih akata Operatora tržišta, iz radnih odnosa i po osnovu rada; javnih nabavki; koordiniranja i razvijanja djelatnosti upravljanja i razvoja informacionog sistema, uz istovremenu povezanost svih organizacionih djelova Operatora tržišta i obavljanje poslova iz oblasti informacionih tehnologija; obezbjeđivanja operativne povezanosti: garantovanje za spoljnu i unutrašnju operativnu povezanost informacionog sistema Operatora tržišta; dostavljanja podataka i saradnja sa Službom za tržište električne energije i Službom za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju u dijelu

praćenja naplate faktura koje ispostavljaju ove službe; pisarnice, arhive, administrativno-tehničkih poslova i dr.

1.2 U Službi za tržište električne energije na kraju 2021. godine bili su zaposleni: šef službe, dva savjetnika za izradu kratkoročnih voznih redova, savjetnik za količinski obračun prometa električne energije i usluga i savjetnik za finansije.

U Službi se obavljaju poslovi vezani za prijem učesnika na tržište električne energije (kontrola priložene dokumentacije, pripremanje odluke o prijemu i potrebnih ugovora, registracija učesnika i dalje praćenje njihovih aktivnosti na tržištu), izrada okvirnog voznog reda (u satnoj rezoluciji, na osnovu pojedinačnih voznih redova prijavljenih od strane učesnika na tržištu odgovornih za prijavu putem ESS platforme i/ili podataka iz evidentiranih bilateralnih ugovora), ažuriranje podataka o učesnicima na tržištu i balansno odgovornim subjektima/balansnim grupama. U koordinaciji sa ostalim službama Operatora tržišta, izrađuju se mjesečni i godišnji izvještaji, održava se saradnja sa ostalim energetske subjektima u Crnoj Gori iz domena djelatnosti Službe, vrši se količinski i finansijski obračun odstupanja balansno odgovornih subjekata i nosilaca balansne odgovornosti balansnih grupa, prati se izdavanje i naplata faktura u oba smjera, prate se dešavanja na ostalim tržištima električne energije u Evropi, uspostavlja saradnja sa operatorima tržišta i berzama električne energije iz zemalja regiona i šire i dr.

1.3 U Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju na kraju 2021. godine bili su zaposleni: šef službe, savjetnik za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju i savjetnik za finansije.

U Službi se obavljaju poslovi vezani za: prijem učesnika na tržište električne energije proizvođača koji imaju status povlašćenih proizvođača (proizvođači koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije), prijem dnevnih planova proizvodnje povlašćenih proizvođača, izradu voznog reda za povlašćene proizvođače, izračunavanje proporcionalnog udjela snabdjevača i kupaca samosnabdjevača za kupovinu električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača, utvrđivanje podstajnih cijena za otkup električne energije od povlašćenih proizvođača u skladu sa podzakonskim aktima Vlade Crne Gore, način mjerenja i očitavanje proizvedene električne energije, garancije porijekla električne energije (registracija proizvodnih objekata, elektronsko registrovanje, izdavanje, prenošenje, povlačenje i otkazivanje garancija porijekla, uvoz i izvoz, prodaja garancija porijekla, administriranje platforme za garancije porijekla, proračun nacionalnog rezidualnog miksa itd.), praćenje debalansa koji izazivaju povlašćeni proizvođači, plaćanje računa za proizvedenu električnu energiju povlašćenim proizvođačima, fakturisanje snabdjevača i kupca samosnabdjevača za proporcionalni udio kupljene električne energije, praćenje stanja u fondu za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju i dr.

Van organizacionih jedinica su poslovi: izvršnog direktora, zamjenika izvršnog direktora, pomoćnika izvršnog direktora i savjetnika izvršnog direktora.

1.4 Ljudski resursi

Prosječan broj zaposlenih u 2021. godini je bio 20 (na dan 31.12.2021. godine bilo je 19 zaposlenih), od čega je 18 zaposlenih sa visokim, jedan sa višim i jedan sa srednjim obrazovanjem.

<i>Kvalifikacija zaposlenih</i>	<i>Broj zaposlenih sa punim radnim vremenom</i>
VSS	18
VŠS	1
SSS	1
UKUPNO	20

Tabela br. 1: Podaci o broju zaposlenih u Operatoru tržišta na kraju 2021. godine

II POSLOVNE AKTIVNOSTI U 2021. GODINI

2.1 Ekonomski i pravni poslovi i funkcionalnost informacionog sistema

U Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove obavljaju se poslovi iz ekonomske i pravne oblasti, opšti administrativni poslovi i poslovi iz informatičke djelatnosti.

U Službi su obavljani poslovi računovodstva i drugi finansijski poslovi (knjiženje izlaznih faktura, praćenje naplate, praćenje i knjiženje ulaznih faktura, praćenje stanja obaveza po datumima valuta, evidencija dokumentacije u vezi sa ostvarenjem PDP-a, knjiženje osnovnih sredstava, obračun i knjiženje zarada, kontrola knjiženja svih izvoda, generisanje IOPPD obrazaca i dostavljanje Upravi prihoda i carina, sačinjavanje i podnošenje OPPND obrazaca, KUF, KIF i PDV prijave, sačinjavanje godišnjih finansijskih iskaza, razgraničavanje prihoda i rashoda za potrebe regulatora i periodičnih i godišnjih finansijskih iskaza, priprema dokumentacije za potrebe revizije i dr.); poslovi javnih nabavki (izrada i podnošenje Plana javnih nabavki, provođenje postupaka javnih nabavki roba i usluga za sve planirane potrebe Operatora tržišta u 2021.godini, izrada izvještaja o sprovedenim postupcima, priprema dokumentacije za inspekcijski nadzor i dr). U radu ove Službe, u cjelosti ili učešćem sa drugim zaposlenima, pripremljen je značajan broj akata koji se odnose na cjelokupan rad Operatora tržišta. Pripremana su akta za rad Odbora direktora, izvršavani poslovi u vezi sa pravima i obavezama zaposlenih iz rada i po osnovu rada, poslovi praćenja i primjene zakona i drugih propisa i drugi pravni poslovi, odnosi sa Agencijom, opšti administrativni poslovi i dr.

U okviru Službe omogućavano je nesmetano funkcionisanje informacionog sistema Operatora tržišta.

Hardverski resursi od značaja za funkcionisanje informacionog sistema Operatora tržišta na kraju 2021. godine su:

- 1) 13 radnih stanica;
- 2) 2 printera (Lexmark MX410 Series i HP LaserJet Pro MFP M277dw);

- 3) eksterni HDD Maxtor M3 Portable 4TB i Maxtor HX-M401TCB/GM;
- 4) CISCO ASA, Smart-UPS-APC, Catalyst 2960 Plus 48 10/100+2T/SFP LAN, AT-GS950/48-50 ALLIED TELESIS 48 port 10/100/1000TX WebSmart switch with 4 x 100/1000 SFP bays;
- 5) GSM dojava sa temperaturnim senzorom (temperaturni GSM uređaj za monitoring temperature i obavještanje);
- 6) 2 fizička servera (2 HPE Proliant DL360 G10 za virtuelizaciju);
- 7) MSA 2052 FC storage sistem.

Kako bi se obezbijedilo pouzdano i stabilno funkcionisanje informacionog sistema na kome počiva rad Operatora tržišta, neophodna je primjena savremenih tehnologija u cilju održavanja stepena kvaliteta operativnih aktivnosti, automatizacije poslovnih procesa, kao i nabavka novog MMS (engl. Market Management Scheduling) sistema u svrhu kontinuiranog usaglašavanja sa konstantnim potrebama i tehničkim zahtjevima tržišta električne energije.

Funkcionalnosti MMS sistema predstavljaju preduslov i osnovni alat za ispunjenje dijela operativnih zahtjeva koji se odnose na Operatora tržišta, a koji su propisani Zakonom o energetici i Tržišnim pravilima. Dakle, u cilju nesmetanog odvijanja poslovnih aktivnosti, neophodno je adekvatno održavanje postojećih funkcionalnosti, kao i kontinuiran razvoj i hitno usaglašavanje sa standardima i tehničkim zahtjevima koje postavljaju međunarodne organizacije za standardizaciju evropske elektroenergetske mreže.

Funkcionalnosti MMS sistema

MMS sistem podrazumijeva sledeće procese i programske module:

- 1) Bilateralni ugovori (Bilateral Agreements) – faza prijave bilateralnih ugovora (elektronski formular za bilateralni ugovor sadrži sledeće podatke: podatke o ugovornim stranama, naziv ugovorne strane koja je odgovorna za prijavu, verifikaciju ugovora od strane obje ugovorne strane, potvrdu operatora prenosnog sistema za pristup sistemu, primopredajna mjesta, satnu dinamiku potrošnje, proizvodnje, prodaje, odnosno kupovine na primopredajnim mestima u MWh/h, datum i čas početka i završetka isporuke električne energije iz bilateralnog ugovora, potvrdu operatora prenosnog sistema o dodijeljenom kapacitetu za prekogranični prenos ugovorene količine električne energije),
- 2) Nominacije (Nomination) – faza identifikacije i unosa day-ahead vozni redova (navedena faza omogućava ručni unos, potom unos u XLS, XLSX ili XML formatu (uvoz podataka prema ENTSO-E Scheduling System (ESS) standardu/formatu), kao i provjeru tehničke ispravnosti plana),
- 3) ESS proces – faza planiranja, koja obuhvata sledeće procese: prijem, verifikaciju tehničke ispravnosti, provjeru tehničke izvodljivosti plana, kao i obavještenje o statusu prijavljenih planova (validacija uvoza prema ESS standardu, koja podrazumijeva izvještaje: kigtAcknowledgement, Anomaly i Confirmation statuse),
- 4) Transakcije (Transactions) – provjera ispravnosti prijavljenih transakcija,
- 5) MVD – uvoz podataka prema MVD formatu (uvoz mjerenja),
- 6) Izrada i upravljanje portfolijima za uvid u kalkulaciju bilansa odgovarajućeg tipa domena: kontrolnog bloka, kontrolne oblasti, balansne grupe/podgrupe (kalkulacije uključuju Matching i Equations algoritme),
- 7) Poravnanje (Settlement Process) – faza obračuna pod kojom se podrazumijeva proces upoređivanja usaglašanih planova sa realizacijom (uključuje složene Equations algoritme i stored procedure), kao i obračun odstupanja,

- 8) Ugovori (Contracts) – unos i lista svih ugovora između učesnika na tržištu (detalji ugovora u skladu sa nestandardnom formom ugovora za izvještavanje),
- 9) Analitički alati, Izvještaji, Osnovni podaci, Prava za nominacije, Podešavanja (Analytics tools, Feedback reports, Dashboard, Nomination Rights, Settings).

Tehnički parametri

- 1) očekivani broj simultanih učesnika do 100 (platforma podržava do 100 simultano aktivnih korisnika),
- 2) odziv elektronskog procesiranja podataka do tri sekunde,
- 3) veza između modula i relacije baze podataka osigurava da prenos podataka bude raspoloživ na automatski i ručni način do baze podataka,
- 4) baza prima podatke za zadati datum ili vremenski period u 15-ominutnoj i 60-ominutnoj rezoluciji (nakon završenog procesa uvoza i verifikacije podataka, usaglašene i obračunske vrijednosti se arhiviraju u bazi u odgovarajućim formatima, radi formiranja izvještaja),
- 5) tehnologija MS SQL, NET,
- 6) portal za login eksternih korisnika preko SSL-a (engl. Secure Socket Layer - SSL),
- 7) operativna pouzdanost: Hyper-V failover cluster,
- 8) implementirana rješenja pouzdana i modularna,
- 9) razmjena podataka sa drugim subjektima u skladu sa postojećim mehanizmima razmjene i standardima,
- 10) korisničke i administratorske forme sadrže jasne komande za elektronsko procesiranje u skladu sa standardnim terminima na engleskom jeziku,
- 11) forme za podešavanje svih funkcionalnosti, koje se odnose na upotrebu modula.

Pripreme Operatora tržišta za implementaciju Regulative o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (REMIT).

Operator tržišta je pripremio informacijski sistem za obavljanje zadataka koji proizilaze iz EU regulative broj 1227/2011 o nadzoru veleprodajnog tržišta električne energije i gasa - REMIT regulative, u dijelu koji se odnosi na nestandardne ugovore.

MMS sistem – trenutno stanje

U 2021. godini izvršene su manje nabavke u cilju povećanja brzine rada opreme, izvršavanja IT servisa i održavanja postojećeg sistema u funkcionalnom stanju. Kontinuirane aktivnosti na održavanju postojećeg i daljem razvoju sistema u smislu nabavke i implementacije novog MMS-a predstavljaju ključan faktor daljeg uspješnog funkcionisanja i unapređenja poslovanja.

Ključni kompanijski IT servisi izvršavaju se na serverima i virtuelizacionoj platformi novije generacije, boljih performansi, servisne podrške, veće stabilnosti i dostupnosti. Operativna pouzdanost i dostupnost postignuta je putem klastera visoke dostupnosti - Hyper-V failover clustera.

Izrađena je nova veb stranica www.cotee.me, koja nastavlja da doprinosi transparentnosti rada Operatora tržišta.

2.2. Organizovanje i upravljanje tržištem električne energije

Služba za tržište električne energije je, tokom 2021. godine, uskladila i dopunila pojedine procedure u radu, u skladu sa Zakonom o energetici i podzakonskim aktima.

U 2021. godini, u operativnom upravljanju tržištem električne energije u Crnoj Gori, uz redovne postupke prijema na tržište električne energije, administracije, upravljanja i obračuna balansnog mehanizma urađeno je sledeće:

- Izvršen je najveći dio posla na izmjenama Tržišnih pravila, čiji Predlog treba da se dostavi Regulatornoj agenciji u II-om kvartalu 2022. godine;
- Razmatrani su i ostali elementi koji se tiču rada tržišta (prateće metodologije, pravila postupanja i procedure) i izvršavane su potrebne modifikacije i prilagođavanja, dopune, objašnjenja itd. Ovdje posebno treba navesti sprovedene analize Metodologije za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije;
- Služba je redovno servisirala zahtjeve za podacima sa tržišta električne energije od strane Vlade Crne Gore, Zavoda za statistiku i Uprave Carine.

Najveći izazovi u obavljanju redovnih poslova Službe za tržište električne energije i u toku 2021. godine posledica su neodgovarajućih rješenja dostave podataka provajdera mjerenja (CEDIS, CGES i ZDS) Operatoru tržišta i nedostaci postojeće Metodologije za utvrđivanje cijena, rokova i uslova za pružanje pomoćnih usluga i usluga balansiranja prenosnog sistema električne energije u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje cijena balansne električne energije.

U vezi prethodno navedenog problema razmjene podataka sa provajderima mjerenja posebno se skreće pažnja na tehnička ograničenja informatičke podrške radu Službe, gdje pored neriješenih procedura i formata razmjene podataka, postoji i problem njihove obrade, s obzirom da postojeća aplikacija nije u mogućnosti da servisira podatke sa maloprodajnog tržišta.

Takođe, drugi navedeni problem vezan za Metodologiju izazivao je, u uslovima kada je došlo do drastičnog povećanja cijene električne energije, dosta nesporazuma sa učesnicima tržišta kada je bila u pitanju njena primjena.

Naglašava se da je od prioritetnih zadataka uvođenje posebnih informatičkih protokola za razmjenu mjernih podataka sa provajderima mjerenja, imajući u vidu ekspanzivni proces povećanje njihovog broja neophodnih za rad tržišta električne energije (CEDIS- potrošači, potrošači-proizvođači, snabdjevači, operator, obnovljivi izvori, zatvoreni distributivni sistemi).

Pravovremena dostava i pouzdanost podataka provajdera mjerenja su ključan elemenat za ostvarenje RDP-a Operatora tržišta, što predmetnom domenu rada Službe za tržište daje novu, dodatnu dimenziju.

Pored navedenog treba insistirati i na nabavci novog softvera za upravljanje i organizovanje tržište jer postojeći svojim rješenjima i obimom podataka koje treba obraditi ne zadovoljava zahtjeve koji se pretpostavljaju radu Službe za TEE. Napominjemo da je u toku 2021. godine predloženo Regulatornoj agenciji da za ove potrebe COTEE-a predvidi sredstva za RDP, ali je predlog odbijen.

S obzirom da se radi o djelatnosti koja je u potpunosti definisana Zakonom i licencom za rad Operatora tržišta smatramo da je u narednom periodu potrebno još više intezivirati sve napore kako bi se ova Odluka Agencije preinačila i time obezbijedila tražena nabavka.

Posebno treba naglasiti obaveze koje je tokom 2021. godine Služba imala u pripremi predloga za izmjenu i dopunu Tržišnih pravila. U smislu izmjene Tržišnih pravila koje je Služba predložila bile su usmjerene na smanjenje troškova učesnika na tržištu, prije svega trgovaca, sa ciljem da se:

- Preciznije definišu postojeće funkcionalnosti Operatora tržišta, prije svega kada je u pitanju organizovanje i upravljanje (uvođenje Registra Operatora tržišta, predefiisanje postupka prijave voznog reda i sl;

- Uproste i pojednostave procedure učešća na tržištu i balansnom mehanizmu;
- Poboljša postupak upravljanja rizicima kada su u pitanju učesnici na tržištu;
- Što više poveća konkurentnost na tržištu.

Predlozi ovih izmjena Tržišnih pravila su postulirani pravilom da se ne ugroze finansijski i pravni aspekti rada Operatora tržišta, odnosno pravilom minimiziranja poslovnog rizika.

Svi energetske subjekti koji su iskazali interesovanje za učešće na tržištu i ispunili potrebne, propisima utvrđene uslove, završili su proces registracije i postali punopravni učesnici na tržištu električne energije u Crnoj Gori.

U nastavku je spisak trgovaca-novih učesnika na tržištu električne energije u Crnoj Gori:

1. Enel Global Trading SPA (dovršili proces registracije)
2. Freepoint Commodities Europe LLP
3. MFT Energy A/S (dovršili proces registracije započetak 2020. godine)
4. Energia Gas and Power Albania
5. Energovia EOOD
6. Second Foundation A.S.
7. NOA Energy Trade
8. DOO „Interkonekcija“ – interni trgovac

Kao učesnik na tržištu registrovala se i Berza električne energije d.o.o. .

Na tržištu električne energije u Crnoj Gori na kraju 2021. godine učestvovalo je 55 učesnika, od čega 47 trgovaca, 3 snabdjevača, i po jedan kupac samosnabdjevač, proizvođač, operator prenosnog sistema, operator distributivnog sistema, kao i berza električne energije.

Aktivnosti koje su se tokom 2021. godine sprovodile na primjeni balansnog mehanizma su rezultirale finansijskim poravnanjem balansnog obračuna svih balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti balansnih grupa. Tokom 2021. godine nije bilo većih prigovora balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti balansnih grupa na količinske i finansijske obračune koje je sprovodio Operator tržišta, što ilustruje kompetentnost Operatora tržišta u oblasti operativnog vođenja i upravljanja tržištem električne energije, operativnog planiranja i sprovođenja balansnog mehanizma, a istovremeno potvrđuje kvalitet performansi softverske aplikacije.

Služba za tržište električne energije je obavila zadatke koje slijede na osnovu obaveza participiranja u Vladinoj politici učešća u razvoju regionalnog i internog (crnogorskog) tržišta električne energije. Kada su u pitanju regionalne aktivnosti, posebno treba apostrofirati učešće predstavnika Službe u regionalnoj inicijativi koju je pokrenulo Američko udruženje za energiju – USEA, putem regionalnog EMI projekta. Zaposleni u Službi su dali svoj lični doprinos u radu na lokalnim i regionalnim stručnim savjetima, prije svega stručnim i originalnim radovima.

Služba za tržište električne energije je učestvovala i u javnoj raspravi o Nacrtu pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije, te svojim predlozima i sugestijama dala doprinos u poboljšanju istog.

Imajući u vidu navedeno, može se zaključiti da je Operator tržišta tokom 2021. godine u potpunosti obavio ključne poslove iz oblasti funkcionisanja tržišta električne energije u Crnoj Gori, u skladu sa Zakonom, Tržišnim pravilima i Licencom.

Slijede tabele sa podacima o: količinama uvezene i izvezene električne energije, električne energije proizvedene u Crnoj Gori, potrošnji električne energije u Crnoj Gori, količinskim i finansijskim pokazateljima balansnog mehanizma i cijenama balansne električne energije u Crnoj Gori za 2021. godinu.

Mjesec	CG Prmijeno BiH	CG Predato BiH	CG Razmjena BiH	CG Prmijeno Srbija	CG Predato Srbija	CG Razmjena Srbija	CG Prmijeno Albanija	CG Predato Albanija	CG Razmjena Albanija	CG Prmijeno Italija	CG Predato Italija	CG Razmjena Italija	CG Razmjena
	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh
Januar	240876	69521	170900	12191	89938	-77747	135774	20151	115623	10145	306280	-296135	-86904
Februar	296540	51923	244329	11420	82713	-71293	121699	13360	108338	0	358991	-358991	-77329
Mart	313848	54793	258705	17560	52209	-34648	59018	28072	30945	1471	374406	-372936	-117584
April	182512	74056	108145	60644	17052	43592	192004	3395	188609	5295	344155	-338860	1796
Maj	173039	74962	97774	33949	29691	4259	210508	3161	207347	3680	380854	-377174	-67492
Jun	157826	51000	106566	58740	22344	36396	97802	20652	77150	11195	210063	-198867	21505
Jul	211078	50921	159737	29029	20138	8890	74836	46761	28075	11679	200538	-188859	8263
Avugst	294395	20299	273632	29392	18424	10968	31443	96356	-64913	48613	180687	-132074	88077
Septembar	130145	47142	82335	21546	36246	-14700	74138	12314	61824	1047	239561	-238514	-108387
Oktobar	244263	24725	219538	17919	58860	-40941	52020	48404	3616	25755	262285	-236530	-54316
Novembar	289037	23467	265570	16485	74644	-58159	25624	122413	-96789	54466	177517	-123051	-12428
Decembar	253155	56605	196550	6176	115799	-109623	128162	19274	108888	16101	317391	-301289	-105474
Ukupno	2786713	599414	2183782	315052	618056	-303005	1203027	434314	768714	189447	3352727	-3163280	-510271

Tabela br. 2 : Podaci o razmjeni električne energije sa okolnim elektroenergetskim sistemima za 2021. godinu

Mjesec	CG Proizvodnja iz konvencionalnih izvora(HE,TE)- Prenosna mreža		Proizvodnja OIE Prenosna mreža		CG Proizvodnja Prenosna mreža - Ostali		CG Proizvodnja Prenosna mreža - Ukupno		Proizvodnja OIE Distributivna mreža - feed-in tarifa		Proizvodnja OIE Distributivna mreža - Ostali		Proizvodnja OIE Distributivna mreža - Ukupno	
	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh
Januar	463167	41257	0	504425	18242	1588	19830							
Februar	445382	27245	0	472627	20222	349	20571							
Mart	417184	35377	0	452560	14770	427	15197							
April	150321	23340	0	173660	22697	682	23378							
Maj	117633	24152	0	141784	33393	1551	34943							
Jun	101917	14506	0	116424	23829	257	24086							
Jul	237051	12380	0	249431	7273	119	7392							
Avgust	182880	17850	0	200730	1668	47	1715							
Septembar	197594	15981	0	213575	1063	34	1097							
Oktober	224241	29114	0	253354	1666	34	1700							
Novembar	249039	34994	0	284033	5688	1143	6831							
Decembar	373694,38	44269,038	0	417963,42	15078	2938,678	18016,678							
Ukupno	3160102	320464,63	0	3480566,5	165587,32	9170,428	174757,75							

Tabela br. 3 : Podaci o proizvodnji električne energije u Crnoj Gori za 2021. godinu

Mjesec	Velepotošnja prenosna mreža	Distribucija- primljeno Ukupno	Distribucija - predato potrošačima
	MWh	MWh	MWh
Januar	53615	270290	223134
Februar	48206	239012	197364
Mart	53031	240651	203010
April	49421	222244	182946
Maj	50307	199445	160359
Jun	49653	212508	179196
Jul	55700	258431	227459
Avugst	52120	263786	235984
Septembar	49827	191179	172061
Oktober	51821	202318	176900
Novembar	49850	213201	184296
Decembar	43300	274652	230607
Ukupno	606851	2787717	2373317

Tabela br. 4: Podaci o potrošnji električne energije u Crnoj Gori za 2021. godinu

Mjesec	Debalans predato sistemu		Debalans uzeto iz sistema		Sekundarna regulacija +		Sekundarna regulacija -		Tercijerna regulacija +		Tercijerna regulacija -		Balansna energija iz drugih sistema		Balansna energija data drugim sistemima		Kompenzacija +		Kompenzacija -		Fskar_Energija EU-ME		Fskar_Energija ME-EU	
	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh	MWh
Januar	2664	16770	0	0	515	20	220	70	4932	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Februar	2535	10337	0	0	3366	97	285	0	13604	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mart	1142	5180	5809	3613	1027	302	140	0	10638	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
April	6198	0	3407	2817	2480	539	0	0	4602	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Maj	952	0	1745	4052	143	704	0	0	3518	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jun	0	0	1343	1380	550	566	0	130	2625	0	0	0	130	0	0	0	0	0	0	0	0	4882	4658	0
Jul	0	0	384	486	886	253	180	245	461	0	0	0	245	0	0	0	0	0	0	0	0	6283	5279	0
August	0	0	0	0	0	1130	1445	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6623	6415	0
Septembar	0	0	474	1171	59	110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4697	4101	0
Oktober	0	0	736	2053	58	599	0	0	3727	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6330	5291	0
Novembar	0	0	1060	3991	337	1158	0	0	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6096	4445	0
Decembar	0	0	2280	6061	853	219	635	1019	0	0	0	0	1019	0	0	0	0	0	0	0	0	10566	2542	0
Ukupno	13491	32287	17236	25624	10275	5698	2905	1464	44923	0	0	0	1464	44923	0	0	0	0	0	0	0	45477	32730	0

Tabela br. 5: Podaci o električnoj energiji u procesu balansiranja prenosnog sistema u Crnoj Gori za 2021. godinu

Mjesec	Prihodi sek. regulacija		Prihodi terc. regulacija		Ostvari Prihodi od prodaje bal. el. energije		Ostvari prihodi od prekogr balans sistema		Prihodi Fskar		Ostvari prihodi ukupno		Troškovi sek. regulacija		Troškovi terc. regulacija		Ostvari troškovi za kupovinu bal. el. energije		Ostvari troškovi od prekogr balansiranja sistema		Troškovi Fskar		Ostvari troškovi ukupno	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Januar	0,00	959,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	959,42	0,00	42.328,18	0,00	25.156,30	315.669,66	0,00	383.154,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	383.154,14
Februar	0,00	3.680,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.680,69	0,00	247.013,55	0,00	27.080,85	738.409,78	0,00	1.012.504,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.012.504,18
Mart	113.452,63	10.927,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	124.380,61	466.386,50	77.524,99	0,00	12.186,30	655.452,26	0,00	1.211.550,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.211.550,05
April	107.677,18	26.813,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	134.490,56	307.136,03	190.808,66	0,00	0,00	341.445,20	0,00	839.389,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	839.389,89
Maj	146.994,40	32.937,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	179.931,64	146.345,62	4.153,22	0,00	0,00	241.503,93	0,00	392.002,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	392.002,77
Jun	71.444,90	22.316,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	388.925,41	158.122,69	67.819,05	0,00	0,00	229.066,55	0,00	796.134,65	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	796.134,65
Jul	37.298,02	21.287,45	24,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	436.212,78	66.129,78	123.792,76	0,00	24.440,70	47.212,64	0,00	782.176,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	782.176,57
Avugust	0,00	107.102,61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	619.112,13	0,00	0,00	0,00	251.035,30	0,00	0,00	858.343,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	858.343,76
Septembar	126.677,80	14.768,74	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	610.847,93	112.069,16	8.765,89	0,00	0,00	0,00	0,00	658.126,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	658.126,66
Oktober	271.353,70	98.698,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.105.371,58	260.244,76	24.014,99	0,00	0,00	910.488,80	0,00	2.069.882,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.069.882,91
Novembar	447.343,47	219.395,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.389.729,78	355.621,39	111.869,59	0,00	0,00	184.772,71	0,00	1.754.740,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.754.740,38
Decembar	482.990,35	47.446,92	100.056,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.316.599,48	904.527,51	159.505,19	0,00	164.938,87	0,00	0,00	3.449.067,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.449.067,68
Ukupno	1805232,45	606334,26	100081,06	0,00	0,00	6310242,01	2776583,44	1057596,07	504838,32	3664021,53	6204034,28	14207073,64	6204034,28	3664021,53	504838,32	6204034,28	14207073,64	14207073,64	6204034,28	3664021,53	504838,32	6204034,28	14207073,64	14207073,64

Tabela br. 6: Finansijski pokazatelji prometa u procesu balansiranja prenosnog sistema u Crnoj Gori za 2021. godinu

CG Cijena odstupanja po mjesecima i prosječna za 2021. godinu	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Prosjeak 2021 EUR	88,71
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR		
	28,31	72,82	66,84	51,07	24,50	58,57		
	Jul	Av gust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar		
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR		
	57,35	67,61	92,02	159,13	129,13	238,98		

Tabela br. 7: Prosječne cijene balansne električne energije u Crnoj Gori po mjesecima za 2021. godinu

2.3. Obnovljivi izvori energije i visokoefikasna kogeneracija - povlašćeni proizvođači

Zakon o energetici, Tržišna pravila kao i uredbe vezane za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju i garancije porijekla, definišu obaveze Operatora tržišta u funkciji operacionalizacije strategije razvoja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije. U Operatoru tržišta - Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju je formirana prateća infrastruktura i potrebna dokumentaciona osnova da se i ova značajna funkcija može uspješno realizovati.

Na kraju 2021. godine u pogonu je bilo 39 proizvodnih objekata, od čega 32 malih hidroelektrana, 2 vjetroelektrane i 5 solarnih elektrana. Na kraju 2021. godine 26 pravnih lica je imalo status povlašćenog proizvođača, što je za 5 pravnih lica (6 proizvodnih objekata) više u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupna instalisana snaga ovih objekata je 170,76 MW, od čega su:

- VE 120,1 MW
- mHE 48,428 MW
- SE 2,2315 MW

Pravna lica sa statusom povlašćenog proizvođača su:

1. DOO Hidroenergija Montenegro - mHE Jezerštica, mHE Bistrica, mHE Orah, mHE Rmuš, mHE Spaljevići mHE Šekular, mHE Jelovica 2 i mHE Jelovica 1,
2. DOO "Synergy" - mHE Vrelo,
3. DOO "Ilgma energy" - mHE Bradavec i mHE Piševska,
4. DOO "Kronor" - mHE Jara i mHE Babino polje,
5. DOO "Hydro Bistrica" - mHE Bistrica Majstorovina,
6. DOO "Nord energy" - mHE Šeremet potok,
7. DOO "Simes inženjering" - mHE Ljevak,
8. DOO "Small hydro power plant Mojanska" - mHE Mojanska 1, mHE Mojanska 2, mHE Mojanska 3,
9. DOO "Small hydro power plant Kutska" - mHE Kutska 1 i mHE Kutska 2,
10. DOO "BB Hidro" - mHE Bistrica Lipovska,
11. DOO "Viridi Progressum" - mHE Paljevinska,
12. DOO "Zeta energy" - mHE Slap Zete,
13. DOO "Power AB-group" - mHE Bukovica,
14. DOO "Krnovo green energy" - VE Krnovo,
15. DOO "Mozura wind park" - VE Možura,
16. DOO "Invicta" - SE Invicta,
17. DOO "Eco solar system" - SE DG,
18. DOO "Bar-kod" - SE BAR KOD,

19. DOO "Alliance" - SE Alliance,
20. "Fudbalski Savez Crne Gore" - SE FSCG,
21. DOO "Đekić" - mHE Pecka ,
22. DOO "mHE Vrbnica" - mHE Vrbnica*,
23. DOO "Manira Hydro" - mHE Elektrana Mišnića*,
24. DOO "Hidroenergija Andrijevića" - mHE Štitska rijeka i mHE Umski potok*,
25. DOO "Vodovod i kanalizacija Andrijevića" - mHE Krkori*, i
26. DOO "Benergo" - mHE Mijolje polje*.

Napomena: * Proizvodni objekti koji su ušli u pogon tokom 2021. godine

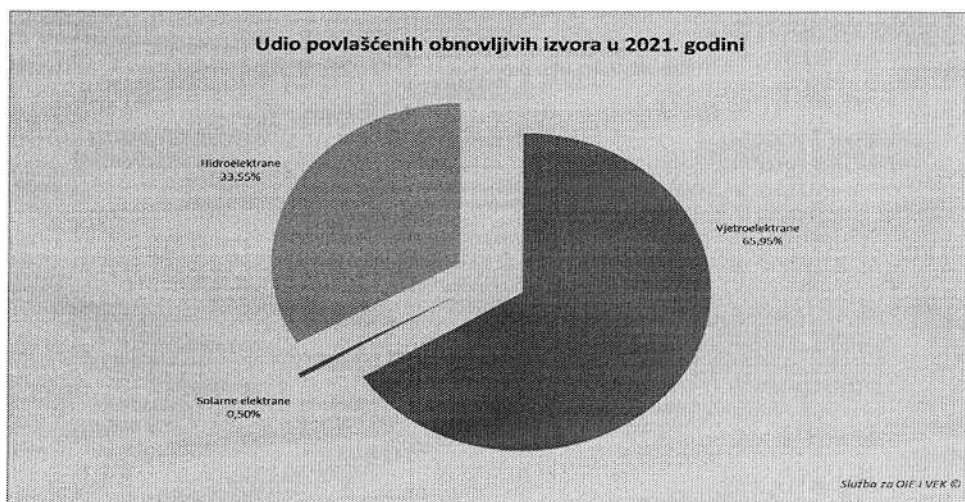
Ukupna proizvodnja električne energije u objektima povlašćenih proizvođača u 2021. godini, u kWh je prikazana na sljedećem grafiku:

Povlašćeni proizvođač	Mala elektrana	Proizvodnja [kWh]
Hidroenergija montenegro	Jezerštica	2.107.865,00
	Orah	3.929.017,04
	Spalevići	1.779.386,77
	Rmuš	1.687.033,96
	Bistrica	20.831.216,16
	Šekular	5.823.582,48
	Jelovica 2	2.236.466,00
	Jelovica 1	10.385.417,47
Igma energy	Bradavec	3.700.158,00
	Piševska	2.846.377,00
Kronor	Jara	15.441.255,00
	Babino polje	6.429.211,00
Synergy	Vrelo	2.648.478,30
Hydro Bistrica	Bistrica majstorovina	12.336.984,10
Nord energy	Šeremet potok	2.911.519,00
Simes inženjering	Ljevak	2.265.196,85
Small hydro power plant Mojanska	Mojanska 1	10.700.283,69
	Mojanska 2	6.050.527,50
Small hydro power plant Mojanska	Mojanska 3	2.430.015,07
	Kutska 1	7.997.056,78
Small hydro power plant BB Hidro	Kutska 2	2.566.366,88
	Bistrica Lipovska	3.220.125,96
Power AB-group	Bukovica	1.091.358,83
Viridi progressum	Paljevinska	2.035.274,68
Zeta energy	Slap Zete	4.782.311,10
Đekić	Pecka	2.529.711,96
Vrbnica	Vrbnica	18.184.617,05
Manira hydro	Elektrana Mišnića	654.584,44
Benergo	Mijolje polje	947.696,32
Vodovod i kanalizacija Andrijevića	Krkori	1.042.711,00
Hidroenergija Andrijevića	Umska	499.245,69
	Štitska	963.588,53
Krnovo green energy	VE Krnovo	192.186.311,00
Mozura wind park	VE Možura	128.278.328,00
Invicta	SE Invicta	455.284,39
Eco solar system	SE DG	921.554,50
BAR-KOD	SE Bar kod	771.614,37
ALLIANCE	SE Alliance	265.498,27
Fudbalski savez CG	SE FSCG	35.986,18
Ukupno povlašćeni		485.969.216

Grafik 1: Proizvodnja električne energije u objektima povlašćenih proizvođača tokom 2021. godine

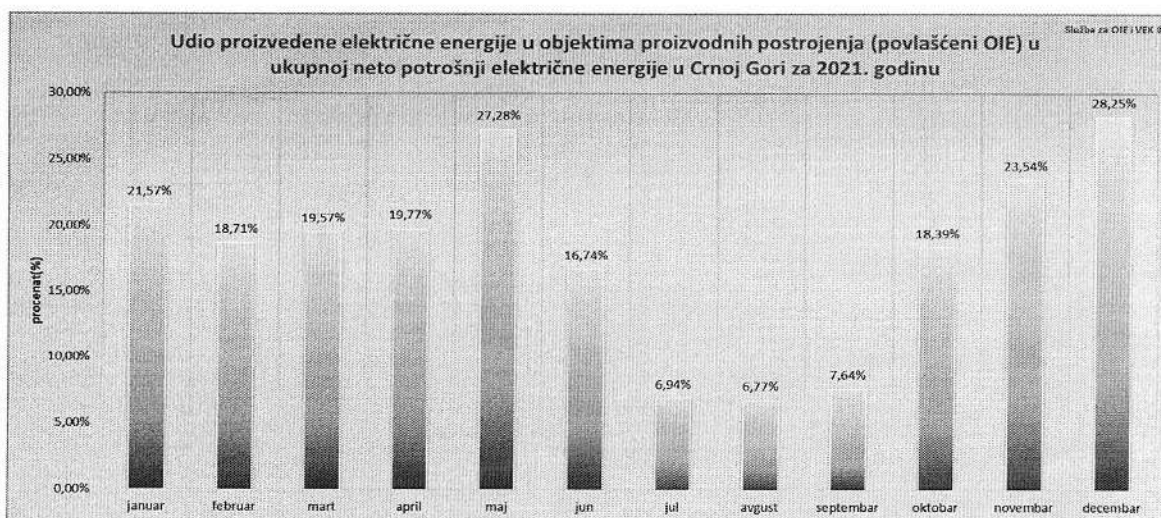

Vjetroelektrane su sa proizvodnjom od 320.464.639 kWh dominirale u ukupnoj proizvodnji, sa preko 60% (tačnije, 65,95%). Hidroelektrane su proizvele 163.054.640 kWh (33,55%), dok je u solarnim elektranama proizvedeno 2.449.938 kWh (0,5%) u odnosu na ukupnu proizvodnju svih OIE sa statusom povlašćenog proizvođača. Procentualni udio u proizvodnji električne energije iz objekata povlašćenih proizvođača po vrstama izvora je prikazan na grafiku 2:

Grafik 2: Procentualno učešće u proizvodnji po vrsti obnovljivog izvora u 2021. godini

Primijetan je rast udjela proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji električne i svih drugih oblika energije, u nastojanju ispunjavanja nacionalnog cilja za obnovljive izvore energije.

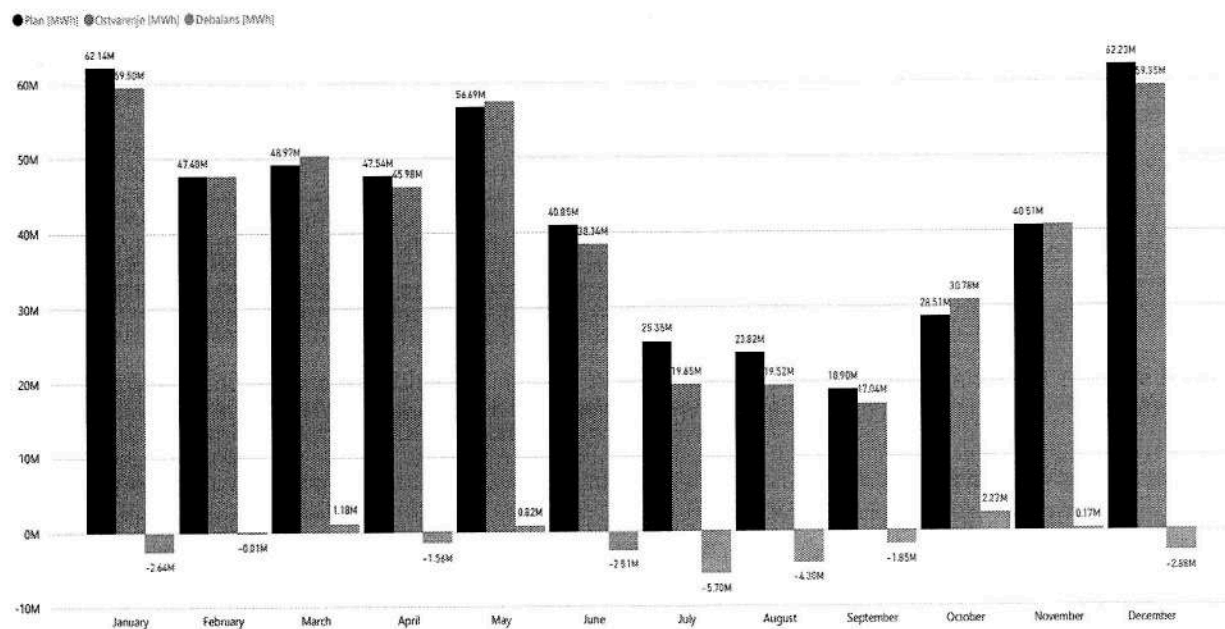
Grafik 3: Proizvodnja električne energije povlašćenih proizvođača u odnosu na ukupnu potrošnju električne energije u 2021. godini

Na kraju 2021. godine Operator tržišta je imao 2 zaključena Ugovora o kupoprodaji proporcionalnog udjela električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača, i to: sa "EPCG" AD Nikšić kao snabdjevačem i sa "UNIPROM" DOO Nikšić kao kupcem samosnabdjevačem za potrebe Kombinata aluminijuma Podgorica.

2021	EPCG	UNIPROM	UKUPNO OTKUPLIENA ELEKTRIČNA ENERGIJA OD Operatora tržišta
januar	61.981.021 kWh	158.119 kWh	62.139.140 kWh
februar	47.359.075 kWh	120.817 kWh	47.479.892 kWh
mart	48.845.263 kWh	124.609 kWh	48.969.872 kWh
april	47.422.915 kWh	120.980 kWh	47.543.895 kWh
maj	56.549.635 kWh	144.263 kWh	56.693.898 kWh
jun	40.745.837 kWh	103.946 kWh	40.849.783 kWh
jul	25.285.936 kWh	64.507 kWh	25.350.443 kWh
avgust	23762118kWh	60.619 kWh	23.822.737 kWh
septembar	18.847.358 kWh	48.086 kWh	18.895.444 kWh
oktobar	28.441.387 kWh	72.554 kWh	28.513.941 kWh
novembar	40.407.535 kWh	103.090 kWh	40.510.625 kWh
decembar	62.068.152 kWh	158.354 kWh	62.226.506 kWh
UKUPNO	404.774.768 kWh	1.053.692 kWh	502.996.176 kWh

Tabela 8: Mjesečno učešće snabdjevača i kupca samosnabdjevača u kupovini električne energije iz OIE od Operatora tržišta tokom 2021. godine (u kWh)

U 2021. godini ukupna proizvodnja povlašćenih elektrana je iznosila **485.969.216 kWh**, dok je energija koja je prodana snabdjevaču i kupcu samosnabdjevaču po dnevnim planovima proizvodnje povlašćenih elektrana, u sumi za 2021. godinu iznosila **502.996.176 kWh** (Tabela 9). Iz ovoga se može zaključiti da su planovi proizvodnje električne energije bili veći za **17.026.960 kWh** od proizvodnje električne energije na godišnjem nivou što je imalo za rezultat nabavku nedostajuće električne energije kroz sistem balansnog mehanizma.

Grafik 4: Pregled planirane i ostvarene proizvodnje u 2021. godini po mjesecima u MWh

U 2021. godini zabilježen je rast proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije u objektima povlašćenih proizvođača. Proizvodnja u 2021. godini bila je veća za 22,62 % u odnosu na 2020. godinu, najviše zbog ulaska novih proizvodnih objekata u povlašćeni status.

Prodana električna energija **po dnevnim planovima** po cijeni od **0,050436 €/kWh** snabdjevaču i kupcu samosnabdjevaču u 2021. godini je u sumi iznosila **25.368.733,91 EUR-a** (Tabela 9). dok je prihod od naknade ukupno iznosio **15.554.586,48 EUR**.

2021	PRIHOD COTEE-A					
	Prihod od snabdjevača EPCG			Prihod od samosnabdjevača UNIPROM		
	NAKNADA ZA OIE	ENERGIJA	UKUPNO(N+E)	NAKNADA ZA OIE	ENERGIJA	UKUPNO(N+E)
januar	1.529.761,07 €	3.126.074,78 €	4.655.835,85 €	3.246,42 €	7.974,89 €	11.221,31 €
februar	1.302.010,87 €	2.388.602,25 €	3.690.613,12 €	2.945,19 €	6.093,53 €	9.038,72 €
mart	1.350.960,63 €	2.463.559,68 €	3.814.520,31 €	3.241,04 €	6.284,78 €	9.525,82 €
april	1.162.843,34 €	2.391.822,14 €	3.554.665,48 €	3.134,86 €	6.101,75 €	9.236,61 €
maj	955.522,95 €	2.852.137,38 €	3.807.660,33 €	3.225,57 €	7.276,06 €	10.501,63 €
jun	1.112.955,23 €	2.055.056,98 €	3.168.012,21 €	3.147,44 €	5.242,64 €	8.390,08 €
jul	1.542.504,33 €	1.275.321,48 €	2.817.825,81 €	3.253,46 €	3.250,76 €	6.504,22 €
avgust	1.570.909,32 €	1.198.465,02 €	2.769.374,34 €	3.266,23 €	3.058,54 €	6.324,77 €
septembar	1.056.092,78 €	950.585,35 €	2.006.678,13 €	3.154,07 €	2.425,27 €	5.579,34 €
oktobar	1.101.060,30 €	1.434.469,79 €	2.535.530,09 €	3.659,33 €	3.280,90 €	6.940,23 €
novembar	1.171.600,73 €	2.037.994,44 €	3.209.595,17 €	3.144,53 €	5.199,45 €	8.343,98 €
decembar	1.660.777,48 €	3.130.469,31 €	4.791.246,79 €	2.169,31 €	7.986,74 €	10.156,05 €
SUM	15.516.999,03 €	25.304.558,60 €	40.821.557,63 €	37.587,45 €	64.175,31 €	101.762,76 €

Tabela 9: Vrijednost prodane električne energije snabdjevaču i kupcu samosnabdjevaču i prihod od naknade za oie(iznosi bez PDV-a)

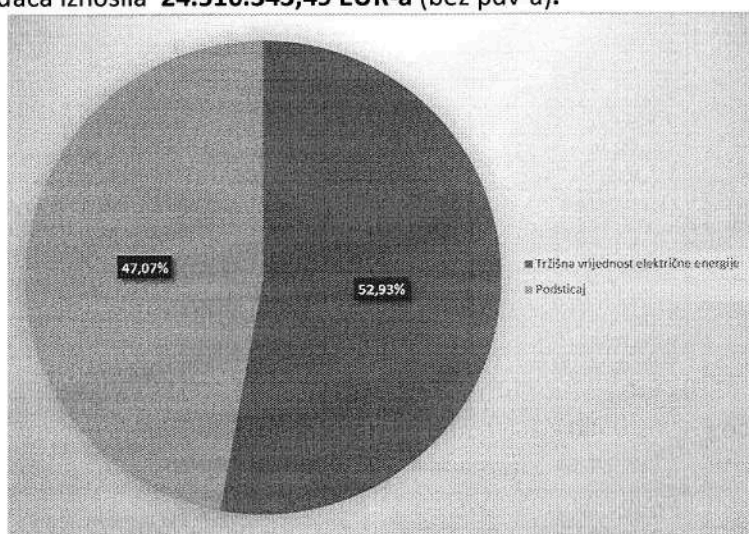
COTEE-u su uplaćena novčana sredstva u 2021. godini u iznosu od **3.099.999,97 EUR**, kao obaveza nadležnog Ministarstva da u skladu sa članom 7 Uredbe o naknadi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije (Službeni list CG", broj 29/19), uplate COTEE-u sredstva koja se obezbjeđuju iz drugih izvora za podsticanje proizvodnje iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije u skladu sa članom 129 stav 1 tačka 14 Zakona o energetici, odnosno, iz Budžeta Crne Gore.

POVLAŠĆENI PROIZVOĐAČI	VRIJEDNOST PROIZVEDENE ENERGIJE PO PODSTICAJNIM CIJENAMA
Hydroenergija DOO	4.393.702,25 €
Hydro-Bistrica DOO	1.055.675,70 €
Synergy DOO	287.359,85 €
Igma Energy DOO	706.371,10 €
Kronor DOO	1.844.333,63 €
Nord Energy	311.590,74 €
Simes Inženjering	235.784,38 €
Small Hydro Power Mojanska	1.833.218,68 €
Small Hydro Power Kutska	1.015.497,75 €
BB Hidro	335.182,85 €
AB Power Group	113.599,46 €
Virdi Progressum	211.851,71 €
Zeta Energy	448.102,53 €
Đekić	264.102,00 €
MHE Vrbnica	1.327.477,02 €
Manira Hydro	68.338,65 €
Benergo	79.151,59 €
Vodovod i Kanalizacija DOO Andrijevića	87.087,22 €
Hydroenergija Andrijevića	152.719,99 €
KGE	18.930.351,60 €
ENL Malta DOO	12.314.719,51 €
Bar Kod DOO	92.686,36 €
Eco Solar System DOO	110.586,52 €
Invicta	54.688,92 €
Alliance	28.673,75 €
FSCG	3.886,57 €

Grafik 6: Troškovi po osnovu otkupa električne energije od povlašćenih u 2021. godini u EUR (bez PDV-a)

Po osnovu debalansa elektroenergetskog sistema Crne Gore koji su izazvali povlašćeni proizvođači u 2021. godini, Operator tržišta je morao da obezbijedi **4.361.222,98 EUR-a** (bez PDV-a).

U skladu sa proizvodnjom (realizacijom) tokom 2020. godine, povlašćenim proizvođačima je plaćeno **46.306.740,33 EUR-a** (bez pdv-a). Od toga podsticaj za proizvodnju električne energije je iznosio **21.796.396,81 EUR-a** (bez pdv-a), dok je vrijednost električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača iznosila **24.510.343,49 EUR-a** (bez pdv-a).

Grafik 7: Procentualno učešće podsticaja i tržišne vrijednosti električne energije u ukupno isplaćenim sredstvima povlašćenim proizvođačima u 2021. godini

Zaključeni su ugovori o učestvovanju na tržištu električne energije sa svakim proizvođačem električne energije koji ima status povlašćenog proizvođača ili namjerava to da postane i ugovori o otkupu električne energije za proizvodne objekte koji su u 2021. godini dobili status povlašćenog proizvođača. Shodno novoj metodologiji/načinu finansiranja Operatora tržišta koju je donijela Agencija, zaključeni su ugovori o plaćanju naknade za rad operatora tržišta, a shodno odredbama Zakona i Pravilima o registru garancija porijekla, zaključeni su i ugovori o korišćenju registra sa svakim povlašćenim proizvođačem.

Osim svakodnevnih aktivnosti, u Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju usklađene su i dopunjene pojedine procedure u radu u skladu sa Zakonom o energetici i podzakonskim aktima. Tokom 2021. godine predstavnici Službe su učestvovali u aktivnostima prema Energetskoj zajednici, nadležnom ministarstvu i sprovodili aktivnosti u skladu sa Pravilnikom o registru garancija porijekla.

Garancije porijekla

Tokom 2021. godine, Operator tržišta i Agencija su nastavili saradnju na polju garancija porijekla električne energije iz OIE.

01.02.2021. je ozvaničena primopredaja poslova vezano za garancije porijekla, sa Agencije na Operatora tržišta. Time je otpočet proces izdavanja, prenošenja, iskorišćenja, i povlačenja garancija porijekla, za OIE u statusu povlašćenog proizvođača. Sa svakim pravnim licem u čijem su vlasništvu proizvodni kapaciteti, je potpisan Ugovor o korišćenju registra, u skladu sa Pravilima o korišćenju registra garancija porijekla, koja su donijeta od strane Operatora tržišta 25.12.2020.godine, a primjenjuju se od 01.01.2021.godine.

Kako je i preuzeta inicijativa za pristupanje AIB-u (Evropska Asocijacija tijela za izdavanje garancija porijekla), zaposleni u Operatoru tržišta su pristupili usklađivanju dokumenata sa pravilima AIB-a kako bi na kraju postali članovi ovog tijela. Operator tržišta je postao član AIB-a u maju 2021.godine, nakon čega je učestvovao na prvom sastanku kao samostalni član, takođe u maju 2021.godine. Godinu je obilježila uspješna saradnja sa AiB-om, a što je potvrđeno i na drugom (polugodišnjem) sastanku u decembru 2021.godine.

Uspostavljena je uspješna komunikacija i saradnja sa proizvođačem softvera „Grexel Systems Ltd.“, kao i kontinuirano održavanje iste, u cilju uspješne razmjene korisnog materijala, dosadašnjih iskustava i na kraju boljeg upoznavanja, neposrednog postupanja sa sistemom centralnog registra garancija porijekla (sistemom centralnog registra za energetske certifikate). Cilj saradnje bi bilo uspostavljanje elektronskog registra, umjesto sadašnjeg, koji se vodi kroz excel sheet tabele, i unos se radi ručno.

U toku onlajn sastanaka vršeni su pristupi trenutnoj testnoj platformi od strane i pod monitoringom kompanije „Grexel Systems Ltd.“, dok su kasnije vršeni i samostalni (u tačno definisanom terminu) putem kreiranog naloga sa odgovarajućim korisničkim pravima od strane „Grexel Systems Ltd.“ kompanije. Takođe, izvršeno je upoznavanje sa dostavljenim posljednjim dostupnim verzijama CMO.grexel (baza podataka centralnog registra za energetske certifikate) korisničkim uputstvima.

U skladu sa Pravilima o načinu proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i načinu kontrole proračuna

("Službenom listu CG", br. 33/2021 od 31.3.2021. godine), Operator tržišta, napravio izvještaj o Nacionalnom rezidualnom miksu, i proračun koji je dostavljen Agenciji. Ova aktivnost, koja se po prvi put sprovodi u Crnoj Gori uspješno je završena i biće stalna obaveza Operatora tržišta i ubuduće.

Krajem 2021. godine, EPCG je podnijela zahtjev za upis u Registar garancija porijekla kod Operatora tržišta i to u svojstvu snabdjevača, čime je stvorena i mogućnost iskorišćenja garancija porijekla koje su u vlasništvu EPCG, zbog dokazivanja porijekla električne energije krajnjim kupcima.

III RAD ODBORA DIREKTORA

U izvještajnom periodu izvršena je promjena saziva Odbora direktora. Vlada Crne Gore je 20.maja 2021.godine, razriješila Odbor direktora DOO "COTEE"-a i imenovala novi.

U izvještajnom periodu, Odbor direktora je u svom radu: dao saglasnost na Plan javnih nabavki DOO "COTEE"-a za 2021.godinu, donio Uputstvo za primjenu analitičkog postupka utvrđivanja dijagrama prijema i predaje električne energije kupaca priključenih na distributivni sistem električne energije i dijagrama gubitaka u distributivnom sistemu, usvojio izvještaj o popisu imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2020.godine, utvrdio predlog finansijskih iskaza DOO "COTEE" za 2020.godinu, usvojio predlog izvještaja o poslovanju za 2020.godinu i isti sa predlogom finansijskih iskaza i izvještajem revizora o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza dostavio Vladi Crne Gore na dalje postupanje, donio politiku upravljanja rizicima i razmatrao i druga akta koja proističu iz Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru. Kada je imenovan novi saziv Odbora direktora, održana je konstitutivna sjednica i izabran predsjednik Odbora. Odbor direktora je pokrenuo postupak prema Vladi Crne Gore za razrješenje izvršnog direktora DOO "COTEE"-a, razriješio izvršnog direktora i imenovao novog; zatim u dijelu normiranja utvrdio Nacrt Tržišnih pravila i njihovo stavljanje na javnu raspravu; odredio se o zaključivanju Sporazuma o povjeravanju poslova unutrašnje revizije Ministarstvu kapitalnih investicija, postupao po zahtjevu Agencije za mirno rješavanje radnih sporova po predlogu podnosioca - prethodnog izvršnog direktora, odredio se o određenim zahtjevima predstavnika DOO "COTEE"-a u Berzi električne energije u odnosu na dalje postupanje u tim segmentima, imenovao predstavnika DOO "COTEE" u Odbor direktora Berze električne energije DOO, definisao zakup poslovnog prostora, utvrdio predlog Statuta koji je usklađivan sa Zakonom o privrednim društvima i dostavio Vladi Crne Gore, radi daljeg postupanja, utvrdio i dostavio Vladi Crne Gore predloge odluka o raspodjeli dobiti za 2019. i 2020.godinu, dostavio informaciju o postupku za imenovanje nezavisnog revizora i razmatrao i brojna druga pitanja u tekućem radu.

IV FINANSIJSKO POSLOVANJE I REGULATORNI OKVIR

4. ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI - BILANS USPJEHA

4.1. Prihodi iz poslovanja

Prihodi od prodaje-neto prihod u 2021.godini ostvareni su u ukupnom iznosu od **683.457,56 EUR-a**. Za 2020.godinu iznosili su 642.178,35 EUR-a.

4.1.1. Prihodi od prodaje-neto prihod

Iznosi u EUR

	2021.		2020.
	Plan	Ostvarenje	
Prihode od prodaje usluga čine:			
1. Prihodi od RDP – Elektroprivreda Crne Gore AD	184.769,72	175.152,66	156.769,73
2. Prihodi od RDP – Uniprom DOO		18.499,30	18.205,79
	184.769,72	193.651,96	174.975,52
3. Prihodi od RDP – CGES AD	193.126,44	193.126,44	183.620,64
4. Prihodi od RDP – CEDIS DOO	96.563,28	96.563,28	91.810,32
5. Prihodi od RDP – Povlašćeni proizvođači	259.978,00	370.294,99	287.336,53
6. Prihodi od RDP – Trgovci	8.356,56	15.784,16	16.442,15
Korekcija Prihoda:		-185.963,27	-112.006,81
UKUPNO	742.794,00	683.457,56	642.178,35

Prihodi od RDP-a se odnose na prihode od naknade za rad operatora koje Društvo naplaćuje u skladu sa ugovorima o prenosu naknada sa navedenim pravnim licima.

Ovi prihodi se vrednuju u skladu sa MRS 18 i MSFI 14, u dijelu razgraničenja.

Iznos Prihoda iznad razumne dobiti 185.963,37 EUR-a je razgraničen i prikazan na poziciji pasivna vremenska razgraničenja – odloženi prihodi u skladu sa članom 12 Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije ("Službeni list Crne Gore", br.061/21).

4.1.2. Ostali prihodi od poslovanja

Ostali poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od **56,36 EUR-a**, a odnose se na prihode od usklađivanja vrijednosti potraživanja.

4.2. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite

-Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u ukupnom iznosu od **259,22 EUR-a**, a odnose se na prihode po osnovu godišnje kamate na sredstvima na žiro-računima.

4.3. Troškovi poslovanja

Troškovi poslovanja za 2021.godinu ostvareni su u ukupnom iznosu od **673.518,04 EUR-a**. Za 2020 .godinu iznosili su **638.781,92 EUR-a**.

U naredim tabelarnim pregledima prikazana je struktura poslovnih rashoda.

4.3.1.Troškovi poslovanja

Iznosi u EUR

	2021.		2020.
	Plan	Ostvarenje	
Troškove poslovanja čine:			
Rb.209. -Nabavna vrijenost prodate robe i troškovi materijala	(8.194,08)	(8.198,91)	(6.146,75)
Troškovi materijala za održavanje higijene		(1.733,01)	(842,56)
Troškovi ostalog materijala	(1.551,43)	(614,40)	(140,98)
Troškovi alata, inventara, rezervnih djelova		(255,53)	(246,86)
Troškovi režijskog materijala		(292,37)	(101,43)
		(1.551,43)	(2.895,31)
Troškovi kancelarijskog materijala	(3.102,86)	(1.336,07)	(1.368,86)
Troškovi električne energije	(3.011,22)	(2.935,31)	(2.755,80)
Troškovi upotrebe vode	(528,57)	(153,90)	(226,35)
Troškovi goriva za vozila	(0,00)	(878,22)	(463,91)
Rb.210. -Ostali troškovi poslovanja (amortizacija, rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	(217.511,00)	(178.113,68)	(170.399,83)
Troškovi amortizacije proporcionalnom metodom	(30.556)	(35.102,49)	(12.226,20)
Troškovi usluga prevoza u inostranstvu	(200)	(54,95)	-
Troškovi PTT usluga u zemlji	(13.851,40)	(9.890,25)	(9.280,13)
Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava	(2.316,8)	(6.073,73)	(1.837,30)
Drugi troškovi usluga održavanja	(12.411,42)	(9.554,69)	(378)
Troškovi zakupa poslovnog inventara i opreme	(250)	(219,67)	-
Troškovi zakupa poslovnog prostora	(46.128,26)	(27.635,91)	(40.780,28)
Troškovi usluga čišćenja	(3.102,86)	(3.121,50)	(2.218,73)
Troškovi komunalnih usluga	(517,14)	(681,19)	(527,70)
Troškovi drugih proizvodnih usluga	(600)	(653,76)	-
Troškovi zdravstvenih usluga	(0,00)	(22)	-
Troškovi advokatskih usluga	(1000)	(934,10)	(500)
Troškovi revizorskih usluga	(2.585,71)	(2.000)	(2.000)
Troškovi obuke, savjetovanja i drugih intelektualnih usluga	(3.765,16)	(1.539,40)	(2.850,05)
Troškovi konsultantskih usluga	(6.722,85)	(1.910)	(2.134,48)

Troškovi donacije za NKT	-	-	(10.000)
Troškovi reprezentacije u zemlji	-	-	-
Troškovi drugih neproizvodnih usluga	(4.086,60)	(3.056,84)	(4.138,28)
Troškovi reprezentacije u inostranstvu	-	-	-
Troškovi premije osiguranja osnovnih sredstava	(0,00)	(328,64)	(364,84)
Troškovi osiguranja zaposlenih u toku rada	(5.270,14)	(5.069,38)	(4.537,56)
Troškovi platnog prometa u zemlji	(60.207,40)	(47.079,34)	(44.497,79)
Troškovi platnog prometa u inostranstvu		(279)	(44)
Troškovi članarine poslovnim udruženjima	(1.000)	(5.516)	(16.000)
Troškovi prireza na porez na plate	(6.045,00)	(6.076,53)	(5.834,62)
Drugi troškovi članarina, pretplate na sl.list	(1.987,08)	(470,56)	(602,34)
Troškovi javnog oglašavanja	(1.551,43)	-	-
Troškovi taksa (admi.sudskr, repub.)	(50)	(94)	(63,46)
Troškovi doprinosa za sindikat	(7.252,43)	(6.600,74)	(6.326,73)
Troškovi drugih doprinosa	(3.800,40)	(3.849,63)	(3.075,54)
Drugi nematerijalni troškovi	(2.252,86)	(299,38)	(181,80)
UKUPNO	(225.705,08)	(186.312,59)	(176.546,58)

Troškovi nabavke materijala za održavanje higijene i ostalog materijala realizovani su u iznosu od 2.895,31 EUR-o, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova više za 1.343,88 EUR-a, procentualno za 86,62 %.

Troškovi kancelarijskog materijala realizovani su u iznosu od 1.336,07 EUR-o, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova manje za 1.766,79 EUR-a, procentualno za 56,94 %.

Troškovi po osnovu utrošene električne energije, vode i goriva realizovani su u iznosu od 3.967,43 €, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova više za 427,64 €, procentualno za 12,081 %.

Ostali troškovi poslovanja realizovani su u iznosu od 178.113,68 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva za ovu kategoriju troškova manje za 39.397,32 EUR-a, procentualno za 18.113 %.

4.3.2. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	2021.		2020.
	Plan	Ostvarenje	
Rb.211 -Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi			
a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	(308.130,12)	(307.671,49)	(289.217,39)
b) Troškovi poreza i doprinosa	(177.701,68)	(177.910,59)	(171.810,25)
- Troškovi poreza	(40.300,00)	(40.336,15)	(38.354,11)
- Troškovi doprinosa za PIO	(90.300,70)	(90.433,61)	(86.406,09)
- Troškovi doprinosa	(47.100,98)	(47.140,83)	(47.050,05)
UKUPNO	(485.831,80)	(485.582,08)	(461.027,64)

Ukupni troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi realizovani su u iznosu od 485.831,80 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 249,72 EUR-a, procentualno za 0,0514 %.

Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi realizovani su u iznosu od 307.671,49 EUR-a, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 458,63 EUR-a, procentualno za 0,1488%.

Zarade zaposlenih obračunate su u skladu sa propisima o radu i odredbama opštih akata Društva. Sve zarade iz 2021.godine obračunate su i ukalkulisane na teret rashoda 2021.godine. Sve zarade i naknade su isplaćene u 2021.godini.

Troškovi naknada članovima Odbora odbora obračunati su u skladu sa Odlukom Vlade Crne Gore broj 07-2426 od 21.09.2017.godine. Na sve naknade po navedenom osnovu obračunate su i uplaćene obaveze: porez, prizrez i doprinosi za penzijsko-invalidsko osiguranje, u skladu sa propisima.

Prosječni broj zaposlenih u Društvu u 2021. godini iznosi 20, dok je u 2020. godini prosječan broj zaposlenih bio 18.

4.3.3 Finansijski rashodi

Finansijski rashodi ostvareni su u iznosu od 1.3478,26 EUR-a i nastali su kao rashodi iz lizinga kancelarijsko-poslovnog prostora.

4.3.4. Ostali rashodi iz poslovanja

Iznosi u EUR

	2021.	2020.
Rb. 220 -Ostali rashodi		
Rashod nekretnina, postrojenja i opreme	245,21	-
Rashodi po osnovu materijalno beznačajnih efekata -	-	445,83
UKUPNO	(245,21)	(445,83)

Ostali rashodi se odnose na rashode po osnovu rashoda otpisane i nefunkcionalne računarske opreme.

V. NETO REZULTAT

Iznosi u EUR

	2021.	2020.
Rezultat prije oporezivanja	10.255	9.913
Poreski rashod perioda	3.991,68	1.206,45
<i>Tekući porez na dobit</i>	1.227,59	
Odloženi poreski rashod	2.764,09	1.206,45
NETO REZULTAT	6.263,32	8.706,55

Poreski rashod perioda

Poreski rashod perioda u smislu MRS 12 predstavlja zbir tekućeg poreza i odloženog poreza.

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice. Oporeziva dobit utvrđuje se na osnovu dobiti iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u Prijavi poreza na dobit, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

- Poreski rashod je ukupan iznos uključen u određivanje neto dobiti u vezi sa tekućim i odloženim porezom.
- MRS 12 – Porez na dobit definiše poreski rashod odnosno poreski prihod kao zbir tekućeg i odloženog poreza.

U poreskoj prijavi za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica (obrazac PD) za 2021. godinu je utvrđena obaveza za tekući porez na dobit u iznosu 1.227,59 EUR-a.

- Odložene poreske obaveze nastaju na bazi privremenih razlika, a u situaciji kada je sadašnja vrijednost sredstava za računovodstvene svrhe veća od sadašnje vrijednosti sredstava iz obrazca OA.
- Odložena poreska obaveza se dobija kada se na iznos oporezive privremene razlike primijeni poreska stopa poreza na dobit u iznosu od 9% i za 2021.godinu iznosi 2.764,09 EUR-a. Odložena poreska obaveza umanjuje neraspoređenu dobit koja ostaje za raspodjelu.

Neto Rezultat

Društvo je za period 01.01.2021.-31.12.2021.godine ostvarilo neto dobit u iznosu 6.263,32EUR-a.

VI.POJEDINAČNA OBJAVLIVANJA/ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA

6.1. Stalna imovina

U iskazu o finansijskoj poziciji - Bilansu stanja na dan 31.12.2021. godine objavljena je stalna imovina u iznosu od 455.898,60 EUR-a, a što se odnosi na namaterijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opremu i Dugoročne finansijske plasmane – učešće u kapitalu drugih.

6.1.1. Nematerijalna ulaganja, nekretnine i oprema

Opis	Iznosi u EUR-ima			
	Nematerijalna ulaganja	Građevinski objekti lizing	Oprema	Ukupno
I Nabavna vrijednost				
Stanje na početku 2021.	47.149,78	0,00	113.549,53	160.699,31
Nabavke u toku 2021.	500,00	189.780,66	7.811,27	198.091,93
Isknjižavanje rashod	1.714,05	0,00	31.821,19	33.535,24
Stanje na dan 31.12.2021.	49.363,83	189.780,66	153.181,99	392.326,48
II Ispravka vrijednosti				
Stanje na početku 2021.	3.410,84	0,00	44.144,10	47.554,94
Amortizacija za tekuću godinu	8.878,82	11.650,59	14.573,08	35.102,49
Isknjižavanje rashod	1.714,05	0,00	32.066,40	33.780,45
Stanje na dan 31.12.2021.	14.003,71	11.650,59	90.783,58	116.437,88
Neto sadašnja vrijednost 31.12.2021.	35.360,12	178.130,07	62.398,41	275.888,60

6.1.2. Dugoročni finansijski plasmani – učešće u kapitalu drugih pravnih lica

Dugoročni finansijski plasmani odnose se na ulaganje u "Berzu električne energije" DOO, u skladu sa Zaključcima Vlade Crne.

U toku 2021.godine nije bilo promjena u odnosu na 31.12.2020.godine, tako da pozicija učešća u kapitalu drugih pravnih lica iznosi 180.010,00 EUR-a.

6.3 Obrtna sredstva

6.3.1. Kratkoročna potraživanja

Iznosi u EUR

	2021.	2020.
Kupci:		
Elektroprivreda CG AD	7.202.175,74	5.081.193,58
CGES AD	2.441.661,81	531.324,15
CEDIS DOO	724.938,51	9.257,54
Kombinat aluminijuma Podgorica u stečaju	91.530,82	91.530,82

Krnovo Green Energy DOO	28.185,84	17.343,21
Mozura Wind Park DOO	12.631,17	-
Hidroenergija Montenegro DOO	3.917,18	-
MHE Vrbnica DOO	2.219,20	-
Small Hydro Power Plant Mojanska DOO	1.593,85	-
Small Hydro Power Plant Kutska DOO	967,20	-
Kronor DOO	940,59	633,81
Hydro Bistrica DOO	907,74	-
Benergo DOO	621,03	-
BB Hidro DOO	620,93	-
Igma Energy DOO	487,86	-
Zeta Energy DOO	352,57	501,57
Synergy DOO	328,79	-
Simes inženjering DOO	308,44	0,05
Đekić Export -Import DOO	286,94	-
Petrol Crna Gora	280,86	-
Axpo Solution A/G	280,86	-
Viridi Progressum DOO	226,37	-
Nord Energy DOO	212,27	-
Hidroenergija Andrijevića	176,20	-
Vodovod i kanalizacija Andrijevića	176,14	-
Interkonekcija DOO	140,43	-
MVM Partner Zrt Hungary	140,43	-
ČEZ, Czech Republic	140,43	-
Manira Hydro DOO	136,95	-
Power AB group DOO	125,80	-
V.Ivanović	125,67	-
Eco Solar System DOO	27,58	-
Bar-Kod DOO	22,78	-
Alliance DOO	8,40	-
FSCG	0,85	-
Invicta DOO	-99,81	-
Uniprom Nikšić DOO	-	212.199,59
Potraživanja od kupaca	10.516.798,42	5.944.651,92
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca	(91.530,82)	(91.530,82)
Ukupno potraživanja od kupaca	10.425.267,60	5.853.121,10

Prikazana potraživanja od kupaca se odnose na potraživanja koja su, uglavnom, nastala u decembru 2021.godine.

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja na dan 31.12.2020. godine iznosi 91.530.82 € i ista se odnosi na potraživanja od Kombinata aluminijuma Podgorica u stečaju, a po osnovu prijave potraživanja broj St.br.199/13 od 06.08.2013. godine, podnijete Privrednom sudu u Podgorici.

Ostala potraživanja:		
Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	706.984,55	1.275.349,95
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	13.460,19	14.687,78

Iznos od 706.984,55 EUR-a predstavlja poreski kredit (odnosno potraživanje za više plaćen porez na dodatu vrijednost), koji je nastao po osnovu pozitivne razlike između PDV-a po ulaznim i PDV-a po izlaznim fakturama.

6.3.2. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Iskazani podaci se odnose na stanje Novčanih sredstava koja se nalaze na žiro računima Društva na dan 31.12.2021.godine kod poslovnih banaka.

Iznosi u EUR

	2021.	2020.
Sredsta na žiro računima	3.766.227,39	5.682.971,37
Blagajna	-	-
Devizni račun	37.598,87	27.831,61
Gotovina na računima	3.803.826,26	5.710.802,98

Društvo poslovanje obavlja preko "Hipotekarne banke" ad, Podgorica, "NLB Banke" ad, Podgorica, "Crnogorske komercijalne banke" ad, Podgorica i "Prve banke Crne Gore" ad, Podgorica.

6.3.3. Aktivna vremenska razgraničenja

Iznosi u EUR

	2021.	2020.
Unaprijed placeni troškovi zakupa garažnog prostora	1.249,82	-
Razgraničeni PDV po primljenim faturama	842.603,12	2.556,09
AVR - OIE	716.048,45	-
UKUPNO	1.559.901,39	2.556,09

Sredstva iskazana na poziciji 2831 u iznosu 716.048,45 EUR-a su sredstva koja se pojavljuju kao razlika u kupovini i prodaji električne energije od povlašćenih proizvođača koji se, prema čl 129 stav 9 Zakona o energetici ("Službeni list CG", br. 5/16, 51/17 i 82/20), **ne smatraju prihodom - rashodom** Društva.

Iznos od 843.603,12 EUR-a predstavlja razgraničeni ulazni PDV po računima koji se odnose na 2021.godinu, a primljeni su u toku 2022.godine.

6.4. Kapital

Struktura kapitala na dan 31.12.2021.godine je sljedeća:

		<i>Iznosi u EUR</i>	
		2021.	2020.
Struktura kapitala:			
30	OSNOVNI KAPITAL (Ulozi osnivača Vlada CG)	470.338,87	470.338,87
32	REZERVE	138.848,32	138.848,32
	3220-Statutarne rezerve	104.506,65	104.506,65
	3300-Revalorizacione rezerve	34.341,67	34.341,67
	NERASPOREĐENA DOBIT	26.070,42	19.807,10
34	340 – Neraspoređena dobit ranijih godina	19.807,10	11.100,55
	341 – Neraspoređena dobit tekuće godine	6.263,32	8.706,55
U K U P N O(30+32+34)		635.257,61	628.994,29

Osnovni kapital

Osnivač Društva je Vlada Crne Gore sa 100 % učešća u kapitalu.

Društvo je osnovano Odlukom o osnivanju br.03-10685 od 16.12.2010.godine, sa osnivačkim ulogom Osnivača u iznosu od 10.000 EUR-a, što predstavlja osnovni kapital Društva .

U toku 2019.godine osnivač je donio Odluku o raspodjeli dobiti i povećanju osnovnog kapitala društva, br.07-340 od 14.02.2019. godine, na osnovu koje je osnovni kapital uvećan za iznos 460.338,87 EUR-a.

Osnovni kapital Društva na 31.12.2021.godine iznosi 470.338,87 EUR-a.

Rezerve

Statutarne rezerve na dan 31.12.2021. godine iznose 104.506,65 EUR-a. Statutom Društva propisano je da se sredstva rezervi formiraju obaveznim izdvajanjem 30% iz neraspoređene dobiti. U toku 2021.godine nije vršena raspodjela dobiti iskazana po finansijskim iskazima za prethodne godine.

Revalorizacione rezerve na dan 31.12.2021. godine iznose 34.341,67 EUR-a i nastale su u vezi procjene vrijednosti „Market Management“ softverske aplikacije – veb aplikacije na dan 31.12.2020.godine. U toku 2021.godine nije bilo promjena na ovoj poziciji.

Neraspoređena dobit

Utvrđivanje iznosa neraspoređene dobiti za 2021.godinu je, između ostalog, posljedica primjene Metodologije za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije (“Službeni list CG”, br.061/21) člana 12 tačka 2 koji glasi:

Operator tržišta vrši vremensko razgraničenje prihoda u slučaju kada se veličine koje su predmet korekcija u skladu sa pravilima kojima se uređuje način vršenja korekcija ostvaruju u iznosima na osnovu kojih bi se iskazala dobit veća od utvrđene razumne dobiti.

I tačka 3) Iznos prihoda iz stava 2 ovog člana, koji se knjiži kao vremensko razgaraničenje, smatraće se prihodom godine u kojoj se primjenjuju korekcije utvrđene za godinu u kojoj su nastala vremenska razgraničenja.

Neraspoređena dobit za 2021. godinu iznosi 6.263,32 EUR-a. Iznos dobiti prije oporezivanja iznosi 10.255,00 EUR-a i jednak je iznosu koji je utvrđen Odlukom o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za 2021. godinu („Službeni list C G”, br, 66/19 od 06.12.2019.) 10.255,00 EUR-a. Ovaj iznos je umanjen za poreski rashod perioda (tekući i odloženi porez).

6.5. Dugoročna rezervisanja

Vrijednost rezervisanja na 31.12.2021.godine iznosi 4.833,90 EUR-a. To su sredstva koja su rezervisana iz neraspoređene dobiti za 2018.godinu, na osnovu Odluke Vlade Crne Gore broj 07-2433 od 7.5.2020.godine, a namijenjena su za obaveze iz poslovanja Društva, koje Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije, nijesu uključena u utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda, a koje mogu nastati u toku poslovanja Društva.

6.6. Odložene poreske obaveze

Pozicija odložene poreske obaveze obuhvata stanje odloženih poreskih obaveza prema zahtjevima MRS 12 i predstavljaju iznose poreza na dobit koje će Društvo platiti u narednim periodima, a nastaju po osnovu privremenih razlika.

Sadašnja vrijednost nematerijale imovine, nekretnina, postrojenja i opreme koji se amortizuju je viša od neotpisane vrijednosti sredstava iz obrazca OA za 2021.godinu, pa po tom osnovu nastaje odložena poreska obaveza.

Neotpisana vrijednost nematerijalne imovine i opreme koja se amortizuje iznosi....97.758,53 EUR-a.

Neotpisana vrijednost nematerijalne imovine i opreme iz obrasca OA iznosi.....59.599,24 EUR-a.

Razlika $38.159,29 \times 9\% = 3.434,34$ EUR-a Odloženo poresko sredstvo.

6.7. Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze

6.7.1. Kratkoročne obaveze prema dobavljačima

Iznosi u EUR

	2021.	2020.
Obaveze prema dobavljačima:		
CGES AD	7,189,821.75	1.345.883,42
Krnovo Green Energy DOO	3,643,435.75	2.363.450,57
Mozura Wind Park DOO	1,591,328.69	1.866.254,45
CEDIS DOO	632.631,45	-
Hidroenergija Montenegro DOO	458.409,45	158.045,71
Uniprom DOO	408.345,91	-
MHE VRBNICA DOO	212.599,63	-
Small Hydro Power Plant „Mojanska“	199.809,25	102.413,47

Small Hydro Power Plant „Kutska“	120.188,68	37.154,36
Kronor DOO	103.303,03	83.434,31
Hydro Bistrica DOO	101.936,42	29.538,32
Igma energy DOO	69.215,93	24.606,64
BB Hydro	53.592,50	20.107,65
Synergy DOO	46.816,22	15.324,17
Zeta Energy	43.353,44	65.016,66
Đekić Export -Import DOO	39.545,09	-
Simes inženjering	34.319,92	27.856,12
Viridi Progresum	30.797,53	7.995,34
Nord energy	29.815,26	9.017,73
Hydroenergija Andrijevića	24.142,66	-
Vodovod i kanalizacija Andrijevića	18.983,77	-
Manira Hydro DOO	18.758,83	-
Power AB group DOO	17.187,25	7.136,41
Benergo DOO	15.957,69	
Eco solar System	4.342,46	3.423,29
Bar-Kod	3.591,92	2.932,27
Invicta	1.708,68	1.641,77
Telenor DOO	1.343,72	428,62
Sava osiguranje AD	1.233,36	-
Alliance	1.190,49	1.024,47
Advokat Filip Jovović	484,00	-
Pošta Crne Gore AD	157,65	136,55
Fudbalski savez CG	120,23	106,81
Čistoća	62,60	26,85
Deponija DOO	62,58	26,85
Crnogorski Telekom AD	7,57	5,17
JP Vodovod i kanalizacija	5,20	-
Bild Studio DOO	0,50	-
Maestro DOO	0,30	-
Notar Mira Bogić	-0,01	-
Studentska zadruga PG	-0,01	
Elektrodistribucija CG	-0,15	332,52
Notar Anka Stojković	-0,42	-
Jugopetrol AD	-0,63	-96,09
UKUPNO	15.188.606,14	6.173.224,40

Kratkoročne obaveze obuhvataju obaveze prema dobavljačima nastale u posljednjem kvartalu 2021.godine.

6.7.2. Pasivna vremenska razgraničenja

Iznosi u EUR

	2021.	2020.
--	--------------	--------------

PVR - Balansni mehanizam		0,00
Odloženi prihod po osnovu metodlogije RDP	369.701.31	183.737,94
Ostala pasivna vremenska razgraničenja –	99.951,00	99.951,00
Razgraničeni PDV	552.595.20	127.987,20
UKUPNO	1.022.247,51	6.340.320,79

Ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja proizilaze iz specifičnog poslovanja Društva (računi 4909,4932, i 4990) i odnose se na :

- odloženi prihod po osnovu metodlogije RDP.....369.701,31 EUR-a
- sredstva za garancije porijekla.....99.951,00 EUR-a.

Odloženi prihod po osnovu Metodologije (-konto 4932) u iznosu 369.701,31 EUR-a, predstavlja razgraničeni prihod iznad razumne dobiti koju je utvrdila Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti (Ova sredstva su razgraničena u:

- 2019. godini iznos 71.731,13 EUR-a
- 2020. godini iznos 112.006,81 EUR-a
- 2021. godini iznos 185.963,37 EUR-a

Sredstva iskazana na poziciji 4990 su sredstva koja je Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti uplatila za nabavku softvera za vođenje registra garancija porijekla u skladu sa član 241b Zakona o energetici:

“(1) Agencija je dužna da sredstva prikupljena u skladu sa finansijskim planom za nabavku softverske aplikacije za vođenje registra garancija porijekla, u skladu sa pravilima evropskog udruženja organizacija koje izdaju garancije porijekla, prenese operatoru tržišta u roku od 15 dana od dana preuzimanja poslova u skladu sa članom 241a stav 1 ovog zakona.

(2) Sredstva iz stava 1 ovog člana ne mogu imati karakter ostalih prihoda prilikom utvrđivanja regulatorno dozvoljenog prihoda operatora tržišta.

(3) Sredstva iz stava 1 ovog člana mogu se koristiti isključivo za namjenu za koju su prikupljena.”

Razgraničene obaveze po osnovu PDV-a u iznosu 552.595.20 EUR-a se odnose na račune koji su izdati u 2022. godini, a odnose se na decembar 2021. godine. To su računi koji se odnose na balansiranje sistema.

VII Sudski sporovi i potencijalne obaveze

Pred nadležnim sudovima u Crnoj Gori, u toku je sudski postupak protiv DOO „Crnogorski operator tržišta električne energije,, Podgorica /U daljem tekstu: DOO „COTEE” koji je, u 2014.godini, pokrenuo tužilac En+Group Limited (Chananel Islands, Jersey), protiv osam tuženih subjekata, između ostalih DOO “COTEE”-a, za osporavanje priznatih potraživanja stečajnih povjerilaca u postupku stečaja u Kombinat aluminijuma Podgorica.

Konkretno, u slučaju DOO “COTEE”-a, En+Group Limited je, u slučaju stečajnog postupka KAP-a, osporio priznata/utvrđena potraživanja DOO “COTEE”-a, po osnovu naknade za rad operatora tržišta u iznosu od 94.199,94 EUR-a i po osnovu ostupanja predaje i prijema električne energije od vozničkih redova (balansnog mehanizma), u iznosu od 12.794.279,27 EUR-a. Privredni sud je, krajem 2014.godine, spojio postupke u kojima je tužilac En+Group Limited, a u vezi sa potraživanjima prijavljenim u stečajnom postupku KAP-a, te odbacio tužbu En+Group Limited, nakon čega su, u narednom periodu, uslijedili dalji postupci pred apelacionim sudom Crne Gore i Privrednim sudom u Podgorici.

Početakom 2016.godine, Privredni sud je odredio da se razdvajaju postupci u ovoj pravnoj stvari i da se svaki zasebno vodi. Saglasno navedenom, postupak po tužbi En+Limited Group protiv DOO “COTEE” i KAP-a u stečaju, se od tog perioda nastavlja i vodi pred Privrednim sudom u Podgorici i po pravnim sredstvima pred Apelacionim sudom Crne Gore.

U međuvremenu, u 2019.godini, tužilac En+Group Limited je obavijestio da je promijenio sjedište i državu registracije, što je uslovalo nastavak procesnih radnji u odnosu na te novoiskazane okolnosti i zahtjeve tužioca. Ovaj postupak je i dalje u toku pred Privrednim sudom Crne Gore.

Dakle, imajući u vidu da je ovaj postupak i dalje u toku pred nadležnim sudovima u Crnoj Gori DOO “COTEE” ne može procijeniti dužinu trajanja istog i procjenu uspjeha u sporu.

Pred Privrednim sudom u Podgorici, i dalje je u toku sudski postupak protiv DOO “COTEE” koji je pokrenuo “HLB Mont Audit” Podgorica, u vezi sa Ugovorom o vršenju revizije za 2019.godinu, budući da je DOO “COTEE” cijenio da predmet ugovora nije izvršen u skladu sa Ugovorom, nije ni izvršeno plaćanje ugovorenog iznosa. Uzimajući u obzir da je sudski postupak u toku, te da ishod istog nije izvjestan, rezervisanje po ovom osnovu nije vršeno.

Pred Osnovnim sudom u Podgorici, u toku je postupak po tužbi prethodnog izvršnog direktora DOO “COTEE”-a radi poništaja odluke o razrješenju. Prema izvještaju punomoćnika glavna rasprava je zaključena, te se očekuje donošenje prvostepene presude. Takođe, po ovom izvještaju procjena ishoda spora je 50%:50%.

Pred Upravnim sudom u Podgorici, po tužbi podnijetoj krajem 2021.godine, u toku je sudski postupak tužioca DOO “COTEE” u kojem je tužena Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, radi djelimičnog poništaja Odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za 2022.godinu. Kako do dana sačinjavanja ovog izvještaja nije održavano ročište, to se ne može dati procjena dužine trajanja i ishoda spora.

VIII EKSTERNI NADZOR

U 2021.godini, Uprava prihoda i carina Crne Gore je obavila inspekcijski nadzor u Operatoru tržišta. **Inspekcijskim nadzorom nijesu utvrđene nepravilnosti.**

Takođe završena je revizija finansijskih iskaza za 2021.godinu i dato je mišljenje da finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije društva i njegove finansijske uspješnosti za 2021.godinu.

IX UPRAVLJANJE I UNUTRAŠNJE KONTROLE

U smislu obaveze izvještavanja utvrđene Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru/u daljem tekstu:Zakon/, u ovom izvještaju je sadržan i segment rada koji se odnosi na upravljanje i unutrašnje kontrole u Operatoru tržišta. Operator tržišta je u drugoj polovini izvještajne godine proveo aktivnosti na izradi potrebnih akata u implementaciji Zakona. Nakon prethodnih procedura provedenih krajem 2020.godine i urađenih podregistara rizika na nivou svakog radnog mjesta, zatim na nivou svake Službe, u aprilu 2021.godine, donijeta je Politika upravljanja rizicima, zatim je uspostavljen Registar rizika na nivou operatora tržišta i određeni su dalji pravci rada i razvoja u ovom segmentu. Kako je i prethodno iskazivano, obzirom da je DOO „COTEE“ malo privredno društvo i da nema mogućnosti za uspostavljanje sopstvene organizacione jedinice za unutrašnju reviziju, to je u skladu sa Zakonom zatražilo da unutrašnju reviziju operatora tržišta vrši organizaciona jedinica za unutrašnju reviziju Ministarstva kapitalnih investicija. Nakon dobijenih saglasnosti Ministarstva finansija i socijalnog staranja i Ministarstva kapitalnih investicija, DOO „COTEE“ je predmetni Sporazum uputio Ministarstvu kapitalnih investicija sredinom 2021.godine. Budući da je Ministarstvo isti potpisalo tek početkom 2022.godine, to nije vršena unutrašnja kontrola od strane ovog subjekta u 2021.godini.

X UČESTVOVANJE NA SAVJETOVANJIMA, RADNIM GRUPAMA, SEMINARIMA I KONFERENCIJAMA

Tokom 2021. godine zaposleni u Operatoru tržišta su nastavili da aktivno učestvuju na savjetovanjima, seminarima, konferencijama i u radnim grupama na domaćem i regionalnom nivou.

Tokom 2021. godine, Operator tržišta i Agencija su nastavili saradnju na polju garancija porijekla električne energije iz OIE.

Primopredaja poslova vezano za garancije porijekla ozvaničena je 01.02.2021.godine, sa Agencije na Operatora tržišta. Time je otpočet proces izdavanja, prenošenja, iskorišćenja i povlačenja garancija porijekla, za OIE u statusu povlašćenog proizvođača. Sa svakim pravnim licem u čijem su vlasništvu proizvodni kapaciteti, je potpisan Ugovor o korišćenju registra, u skladu sa Pravilima o korišćenju registra garancija porijekla, koja su donijeta od strane Operatora tržišta 25.12.2020.godine, a primjenjuju se od 01.01.2021.godine.

Kako je i preuzeta inicijativa za pristupanje AIB-u (Evropska Asocijacija tijela za izdavanje garancija porekla), zaposleni u Operatoru tržišta su pristupili usklađivanju dokumenata sa pravilima AIB-a kako bi na kraju postali članovi ovog tijela. Operator tržišta je postao član AIB-a u maju 2021.godine, nakon čega je učestvovao na prvom sastanku kao samostalni član, takođe u maju 2021.godine. Godinu je

obilježila uspješna saradnja sa AiB-om, što uje rezultiralo i učešćem na drugom sastanku u decembru 2021.godine.

Uspostavljena je uspješna komunikacija i saradnja sa proizvođačem softvera „Grexel Systems Ltd.“, kao i kontinuirano održavanje iste, u cilju upješne razmjene korisnog materijala, dosadašnjih iskustava i na kraju boljeg upoznavanja, neposrednog postupanja sa sistemom centralnog registra garancija porijekla (sistemom centralnog registra za energetske certifikate). Cilj saradnje bi bilo uspostavljanje elektronskog registra, umjesto sadašnjeg, koji se vodi kroz excel shhet tabele, i unos se radi ručno.

U toku onlajn sastanaka vršeni su pristupi trenutnoj testnoj platformi od strane i pod monitoringom kompanije „Grexel Systems Ltd.“, dok su kasnije vršeni i samostalni (u tačno definisanom terminu) putem kreiranog naloga sa odgovarajućim korisničkim pravima od strane „Grexel Systems Ltd.“ kompanije. Takođe, izvršeno je upoznavanje sa dostavljenim poslednjim dostupnim verzijama CMO.grexel (baza podataka centralnog registra za energetske certifikate) korisničkim uputstvima.

U skladu sa Pravilima o načinu proračunavanja, prikazivanja i objavljivanja udjela svih vrsta izvora energije u proizvedenoj, odnosno isporučenoj električnoj energiji i načinu kontrole proračuna ("Službenom listu CG", br. 33/2021 od 31.3.2021. godine), Operator tržišta je u propisanim rokovima, napravio izvještaj o Nacionalnom rezidualnom miksu, I proračun koji je dostavljen Agenciji. Ova aktivnost, koja se po prvi put sprovodi u Crnoj Gori, uspješno je završena i biće stalna obaveza Operatora tržišta i ubuduće.

Krajem 2021.godine, EPCG je podnijela zahtjev za upis u Registar garancija porijekla kod Operatora tržišta i to u svojstvu snabdjevača, čime je stvorena I mogućnost iskorišćenja garancija porijekla koje su u vlasništvu EPCG, zbog dokazivanja porijekla električne energije krajnjim kupcima.

Nastavljena je dobra poslovna komunikacija sa slovenačkim operatorom tržišta električne energije (BORZEN) i hrvatskim operatorom tržišta energije (HROTE). Dogovorena je dalja stalna komunikacija i saradnja, kao i radne posjete predstavnika COTEE-a operatorima tržišta iz zemalja okruženja.

Predstavnik Operatora tržišta je član „Kordinacione grupe Energetske zajednice za sajber bezbjednost i kritične infrastrukture“ (CyberCG) formirane u cilju realizacije obaveza koje (za zemlje potpisnice Sporazuma o formiranju Energetske zajednice) proističu iz osnivanja Kordinacione grupe za sajber bezbjednost u sektoru energetike i zaštitu kritične infrastrukture u okviru Energetske zajednice. Aktivnosti u 2021. godini:

1. „2nd Cybersecurity day in the Energy Community“, održan 1. juna (virtual webex meeting) i realizovan kroz dvije sesije:

Sesija 1 – bavila se glavnim aspektima i aktima u tekućem procesu redizajniranja izgleda sajber bezbjednosti u EU (strateškim prioritetima, zakonodavnom podrškom i mehanizmima sprovođenja);

Sadržaj prve sesije (bezbjednosni izgledi u sajber prostoru EU) obuhvatio je sledeće teme:

- Okvir EU za otpornost kritičnih entiteta Sekretarijata Energetska zajednice
- Pregled politike sajber bezbjednosti EU:
  - Strategija sajber bezbjednosti za digitalnu deceniju
  - nova direktiva o sajber bezbjednosti (NIS 2)
  - Okvir certifikacije za sajber bezbjednost
  - Centar kompetencija i mreža za sajber bezbjednost
- Aktivnosti EU u pogledu sajber bezbjednosti i energetike
- Sajber bezbjednost i lanac snabdijevanja energijom

Sesija 2 – skrenula pažnju na specifične aspekte regulisanja sajber bezbjednosti i razmjene informacija u osjetljivom i bezbjednosno kritičnom okruženju sa posebnim osvrtom na Energetsku zajednicu.

Sadržaj druge sesije (alati za sajber bezbjednost) obuhvatio je sledeće teme:

- Novi mrežni kod za sajber bezbjednost
- Principi za primjenu tehničkih standarda u energetske industriji
- Aktivnosti platforme za razmjenu informacija o malveru (Malware Information Sharing Platform-MISP)
- Sajber bezbjednost u Energetskoj zajednici

2. Peti sastanak CyberCG: održan 16. decembra (online webex meeting)

Sastanak se bavio temama sajber bezbjednosti, uključujući:

- (novu) EU legislativu, okvirne smjernice i nacrt mrežnog kodeksa;
- EE-ISAC - platforma za dijeljenje zlonamjernog softvera;
- ENISA Metodologija za sektorsku procjenu sajber bezbjednosti;
- upravljanje sajber bezbjednošću – gas i naftna infrastruktura;
- tehnički standardi za rad elektroenergetske mreže;
- razvoj Energetske zajednice i Plan rada za 2022. godinu.

Sadržaj prve sesije (okruženje za sajber bezbjednost) obuhvatio je sledeće teme:

- Zakonodavstvo EU – sadržaj i implementacija:
  - NIS 2 direktiva (predlog)
  - Direktiva o otpornosti kritičnih subjekata (predlog)
  - Okvirne smjernice za sajber bezbjednost
  - Mrežni kod za sajber bezbjednost
- Skup alata za sajber bezbjednost:
  - Zajednica za dijeljenje informacija o malveru
  - Sektorska procjena sajber bezbjednosti
  - Sajber bezbjednost u pripremi
  - Standardi sajber bezbjednosti za rad mreže

Sadržaj druge sesije (sajber bezbjednost u Energetskoj zajednici) obuhvatio je sledeće teme:

- Energetska zajednica – zakonodavstvo o sajber bezbjednosti:
  - Paket za čistu energiju i sajber bezbjednost
- Energetska zajednica – aktivnosti 2021/2022:
  - izještaji sa okruglih stolova
  - Plan rada za 2022. godinu

3. dostavljena informacija od strane Sekretarijata Energetske zajednice o posljednjim (najsvežijim) postavljenim Energy Community dokumentima: 20. decembra.

Predstavnici Operatora tržišta su učestvovali u aktivnostima koje slijede na osnovu obaveza participiranja u Vladinoj politici učešća u razvoju regionalnog i internog (crnogorskog) tržišta električne energije. Kada su u pitanju regionalne aktivnosti posebno treba apostrofirati učešće predstavnika Operatora tržišta u regionalnoj inicijativi koju je pokrenulo Američko udruženje za energiju – USEA, putem regionalnog EMI projekta. Predstavnici Operatora tržišta su dali svoj lični doprinos u radu na lokalnim i regionalnim stručnim savjetima, prije svega stručnim i originalnim radovima.

Predstavnici Operatora tržišta su učestvovali i u javnoj raspravi o Nacrtu pravila za funkcionisanje prenosnog sistema električne energije, te svojim predlozima i sugestijama dala doprinos u poboljšanju istog.

Predstavnici Operatora tržišta su u septembru 2021. godine prisustvovali na VII Savjetovanju CIGRE koje se održalo u Bečićima, a jedan predstavnik je i učestvovao na okruglom stolu sa temom: „Razvoj OIE u CG i njihov uticaj na energetske subjekte i krajnjeg kupca“.

Takođe, predstavnici Operatora su prisustvovali „Annual International Summit and Exhibition - Balkans Power“ koji se održao u Beogradu u novembru 2021. godine, kao i Samitu energetike u Trebinju koji je održan u martu 2021, a na kom su izloženi najnoviji trendovi i planovi iz oblasti energetike na nivou Balkana i Evrope.

Predstavnici Operatora tržišta participiraju u radu Radne grupe za poglavlje 15 – energetika za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji.

Međunarodna aktivnost je izuzetno značajna, a posebno saradnja sa operatorima tržišta i berzama električne energije zemalja u regionu od kojih su neke članice Evropske unije. Zbog koristi koje Operator tržišta ima od razmjene znanja i praktičnih iskustava sa energetske subjektima koji obavljaju istu i sličnu djelatnost kao Operator tržišta, kao i sa drugim relevantnim institucijama iz oblasti energetike, potrebno je kontinuirano nastavljati i unapređivati saradnju.

VIII ZAKLJUČNI STAVOVI

Operator tržišta električne energije je i 2021. godinu završio kao uspješnu poslovnu godinu.

Dalje normalno funkcionisanje Operatora tržišta električne energije je u značajnoj mjeri uslovljeno obezbjeđivanjem adekvatnih prostornih i tehničko-tehnoloških uslova za rad.

Operator tržišta još uvijek djelatnost obavlja u iznajmljenom poslovnom prostoru. Zbog kontinuiranog razvoja tržišta električne energije, neophodno je i dalje razvijanje informatičke infrastrukture, kao i adekvatan broj izvršilaca za obavljanje poslova koje se kontinuirano uvećavaju.

Operator tržišta je od osnivanja u svim programima rada i finansijskim planovima (poslovnim planovima) i izvještajima o poslovanju, kao i drugoj komunikaciji i korespondenciji sa osnivačem-Vladom Crne Gore, kao i Agencijom apostrofirao potrebu nabavke sopstvenog poslovnog prostora kao neophodnog uslova za rad, u obavljanju propisima utvrđene djelatnosti i poslovnih aktivnosti. Donošenjem izmjena i dopuna Zakona o energetici („Službeni list CG“, broj 82/20), po mišljenju Operatora tržišta, stekli su se uslovi da se kupovina poslovnog prostora tretira Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije, međutim Agencija donijetom Metodologijom isto nije tretirala.

U novembru 2021.godine Operator tržišta se obratio Upravi za katastar i državnu imovinu za obezbjeđivanjem adekvatnog poslovnog prostora za rad Operatora tržišta, pri čemu je odgovoreno da Uprava u ovom trenutku nije u mogućnosti da ponudi isto odnosno udovolji predmetnom zahtjevu.

Operator tržišta smatra da su se donošenjem izmjena i dopuna Zakona o energetici („Službeni list CG“, broj 82/20) stekli zakonski uslovi da se Metodologijom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i

naknade za rad operatora tržišta električne energije propiše mogućnost nabavke osnovnih sredstava za rad, kako poslovnog prostora, tako i informatičke infrastrukture potrebne za rad ovog subjekta. Upravo je to bila intencija Operatora tržišta kod iniciranja predloga za izmjene i dopune Zakona o energetici u segmentima koji se odnosi na Operatora tržišta. U tom smislu, Operator tržišta će inicirati izmjene i dopune Metodologije i nadalje, u kontinuitetu će inicirati potrebu rješavanja pitanja nabavke osnovnih sredstava za rad.

Zahtjevom za utvrđivanje regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije, za 2022.godinu, od 30.08.2021. godine, od Agencije je, a nakon ispitivanja tržišta i dobijanja indikativnih ponuda, traženo odobravanje sredstava u iznosu od 500.000€ za nabavku Market Management Systema (MMS softver). Odlukom o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za 2022.godinu, koja je donijeta na sjednici Odbora Agencije 30.11.2021. godine, ovaj zahtjev je ocijenjen kao neopravdan

Zbog navedenog, pred Upravnim sudom u Podgorici, po tužbi podnijetoj krajem 2021.godine, u toku je sudski postupak tužioca DOO "COTEE" u kojem je tužena Regulatorne agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, radi djelimičnog poništaja Odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i naknade za rad operatora tržišta električne energije za 2022.godinu.

Izvršene su i izmjene i dopune određenih internih akata Operatora tržišta u cilju stvaranja boljih pretpostavki za uspostavljanje pune konkurencije, kako na veleprodajnom, tako i na maloprodajnom tržištu. Jasno su postavljene procedure, definisane obaveze i odgovornosti u odnosima sa svim učesnicima na tržištu električne energije.

U Službi za ekonomsko-finansijske i opšte poslove uspješno su obavljani poslovi iz informatičke, ekonomsko-finansijske i pravne oblasti. Omogućeno je nesmetano funkcionisanje informacionog sistema, računovodstva, postupaka javnih nabavki, poslovi praćenja i primjene zakona i drugih propisa, odnosa sa Agencijom, upisa, razvrstavanja, otpremanja i arhiviranja dokumentacije.

Služba za tržište električne energije je u potpunosti odgovorila svojim obavezama, bez obzira na broj aktivnih učesnika koji se na tržištu električne energije konstantno uvećavao. Na tržištu električne energije u Crnoj Gori na kraju 2021. godine učestvovalo je 55 učesnika, od čega 47 trgovaca, 3 snabdjevača, i po jedan kupac samosnabdjevač, proizvođač, operator prenosnog sistema, operator distributivnog sistema, kao i berza električne energije.

Aktivnosti koje su se tokom 2021. godine sprovodile na primjeni balansnog mehanizma su rezultirale finansijskim poravnanjem balansnog obračuna svih balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti balansnih grupa. Tokom 2021. godine nije bilo većih prigovora balansno odgovornih subjekata i nosioca balansne odgovornosti balansnih grupa na količinske i finansijske obračune koje je sprovodio Operator tržišta.

Zakon o energetici, Tržišna pravila kao i uredbe vezane za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju i garancije porijekla, definišu obaveze Operatora tržišta u funkciji operacionalizacije strategije razvoja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije. U Operatoru tržišta - Službi za obnovljive izvore energije i visokoefikasnu kogeneraciju je formirana prateća infrastruktura i potrebna dokumentaciona osnova da se i ova značajna funkcija može uspješno realizovati.

Na kraju 2021. godine u pogonu je bilo 39 proizvodnih objekata, od čega 32 malih hidroelektrana, 2 vjetroelektrane i 5 solarnih elektrana. Na kraju 2021. godine 26 pravnih lica je imalo status povlašćenog proizvođača, što je za 5 pravnih lica (6 proizvodnih objekata) više u odnosu na prethodnu godinu.

Tokom 2021. godine, Operator tržišta i Agencija su nastavili saradnju na polju garancija porijekla električne energije iz OIE.

01.02.2021.godine zvanično je izvršena primopredaja poslova vezano za garancije porijekla, sa Agencije na Operatora tržišta. Time je otpočet proces izdavanja, prenošenja, iskorišćenja, i povlačenja garancija porijekla, za OIE u statusu povlašćenog proizvođača. Sa svakim pravnim licem u čijem su vlasništvu proizvodni kapaciteti, je potpisan Ugovor o korišćenju registra, u skladu sa Pravilima o korišćenju registra garancija porijekla, koja se primjenjuju od 01.01.2021.godine.

Kako je i preuzeta inicijativa za pristupanje AIB-u (Evropska Asocijacija tijela za izdavanje garancija porekla), zaposleni u Operatoru tržišta su pristupili usklađivanju dokumenata sa pravilima AIB-a kako bi na kraju postali članovi ovog tijela. Operator tržišta je postao član AIB-a u maju 2021.godine, nakon čega je učestvovao na prvom sastanku kao samostalni član, takođe u maju 2021.godine. Godinu je obilježila uspješna saradnja sa AIB-om, a što je potvrđeno i na drugom (polugodišnjem) sastanku u decembru 2021.godine.

Finansijski iskazi za 2021. godinu, ukazuju na uspješno poslovanje u izvještajnoj godini. Društvo je za period 01.01.2021.-31.12.2021.godine ostvarilo neto dobit u iznosu 6.263,32EUR-a.

U 2021.godini, Uprava prihoda i carina Crne Gore je obavila inspekcijski nadzor u Operatoru tržišta. Inspekcijskim nadzorom nijesu utvrđene nepravilnosti.

Takođe, završena je revizija finansijskih iskaza za 2021.godinu i dato je mišljenje da finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije društva i njegove finansijske uspješnosti za 2021.godinu.

Broj: 22/935-1

Podgorica, 16.05.2022. godine

IZVRŠNI DIREKTOR,
Boro Todorović

OBRAZAC 1

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
O AKTIVNOSTIMA NA SPROVOĐENJU I UNAPREĐENJU UPRAVLJANJA I KONTROLA za
 2021. godinu

NAZIV SUBJEKTA:		
Ime i prezime rukovodioca subjekta:	Predsjednik Odbora direktora: Branislav Dačević	Izvršni direktor: Boro Todorović
Ime i prezime lica odgovornog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola	Snežana Marković	
Naziv radnog mjesta lica odgovornog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola	Šef službe za ekonomsko-finansijske i opšte poslove	
Datum imenovanja lica odgovornog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola	14.01.2020.	
Kontakt telefon i e-mail lica odgovornog za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola:	+382 20 690 143 snezana.markovic@cotee.me	
Iznos budžeta za godinu izvještavanja	742.794,00 EUR	
Broj programa		
Broj zaposlenih na dan 31. decembar	19	
Broj zaposlenih predviđen Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji	25	
Broj organizacionih jedinica	3	
Broj lica iz kategorije visoko rukovodnog kadra	4 (menadžment)	

UPITNIK O SAMOPROCJENI UPRAVLJANJA I KONTROLA

UPITNIK	DA/ NE	Ako je odgovor DA objasnite na koji način je to postignuto Ako je odgovor NE navedite razlog	Navedite naziv i broj akta
KONTROLNO OKRUŽENJE			
Da li subjekat ima usvojen poseban kodeks ponašanja koji je prilagođen prirodi i specifičnostima poslovanja subjekta?	NE	U toku je postupak donošenja Navedenog kodeksa ponašanja	
Da li se poštuje procedura upoznavanja novih službenika sa	NE		

odredbama etičkog kodeksa?			
Da li postoje jasna pravila kojima se regulišu situacije potencijalnih sukoba interesa i način postupanja?	DA	Poštuje se zakonski okvir Crne Gore.	
Da li su zaposleni upoznati kome mogu da prijave sumnje na nepravilnosti u radu i prevare?	DA	Zaposleni pritužbe mogu da prijave licu/zaposlenom za prijavljivanje nepravilnosti u radu i prevara.	
Da li se sprovode mjere u slučaju nepoštovanja kodeksa ponašanja? Navedite broj sprovedenih mjera	NE	Nije usvojen kodeks ponašanja.	
Da li su vođeni disciplinski postupci u godini izvještavanja? Navedite broj pokrenutih disciplinskih postupaka	NE	U 2021. godini nisu vođeni disciplinski postupci.	
Da li zaposleni prisustvuju obukama iz oblasti integriteta i etičkog ponašanja? Navedite broj zaposlenih koji su prisustvovali obukama u godini izvještavanja.	NE	U 2021. godini nije bilo obuka kojima su prisustvovali zaposleni COTEE-a.	
Da li imate utvrđene strateške ciljeve subjekta?	DA	Politikom upravljanja rizicima definisane su smjernice za razvoj COTEE-a.	
Da li su zaposleni upoznati sa strateškim ciljevima subjekta? Na koji način?	DA	Zaposleni su upoznati sa strateškim ciljevima subjekta direktnom komunikacijom i putem e-mail- a.	
Da li je jasno definisano ko je u subjektu odgovoran za realizaciju strateških ciljeva?	DA	Odbor direktora i menadžment su odgovorni za realizaciju strateških ciljeva.	
Da li ste definisali operativne ciljeve na nivou organizacionih jedinica?	DA	Operativni ciljevi na nivou organizacionih jedinica definisani su Registrom rizika.	
Da li operativni ciljevi proizilaze iz strateških?	DA	Operativni ciljevi proizilaze iz strateških i isti su definisani u skladu sa Politikom upravljanja rizicima.	
Da li definišete pokazatelje uspješnosti pomoću kojih pratite realizaciju utvrđenih ciljeva?	DA	Pokazatelji uspješnosti su sastavni dio godišnjih izvještaja.	
Koliko često izvještavate rukovodioca subjekta o realizaciji ciljeva: a) mjesečno b) kvartalno c) polugodišnje d) godišnje e) ne izvještava se	DA	Rukovodioci subjekta se kvartalno izvještavaju o realizaciji ciljeva.	
Da li je u izvještajima navedena veza između ostvarenih ciljeva i	DA	Kroz finansijske izvještaje se daje prikaz utrošenih sredstava	

utrošenih sredstava?		u svrhu realizacije ciljeva.	
Da li imate interni akt kojim su u Vašem subjektu jasno utvrđene odgovornosti i ovlaštenja svakog rukovodioca za realizaciju definisanih ciljeva i upravljanje resursima (finansije, kadrovi)?	DA	Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji su formalno utvrđene odgovornosti i ovlaštenja za svakog rukovodioca	
Da li imate interni akt kojim je detaljno uređena međusobna saradnja sa subjektima nad kojima vršite nadzor? Navedite broj subjekata nad kojima vršite nadzor.	NE	Privredno društvo ne vrši nadzor.	
Da li nadzor obuhvata: a) praćenje interne kontrole b) fokus na visoko rizične oblasti c) praćenje realizacije ciljeva u odnosu na utvrđene indikatore	/		
Da li se prati i analizira fluktuacija zaposlenih u subjektu?	NE		
Da li je utvrđen godišnji plan usavršavanja svih zaposlenih?	DA	Obuke su se održavale u skladu sa potrebama zaposlenih	
Da li vodite evidenciju o zaposlenima koji se stručno usavršavaju? Navedite teme za koje su zaposleni najviše zainteresovani	DA	Vodi se evidencija o zaposlenima koji se stručno usavršavaju. Teme su energetika, računovodstvo i revizija, interna revizija, zakonska regulativa Crne Gore.	
Da li ste usvojili plan za unapređenje upravljanja i kontrola za izvještajni period?	NE	Planirano je da se u skorijem periodu donese Plan unapređenja upravljanja i unutrašnjih kontrola.	
UPRAVLJANJE RIZICIMA			
Da li ste imenovali lice za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa registra rizika?	DA	Imenovano je lice za koordinaciju aktivnosti na uspostavljanju procesa registra rizika.	Broj dokumenta: 21/663-1
Da li su prepoznati i procijenjeni rizici za: a) strateške ciljeve b) operativne ciljeve c) realizaciju poslovnih procesa	DA	Utvrđeni su rizici za poslovne procese koji su u ulozi ostvarenja operativnih i strateških ciljeva	
Da li je rukovodstvo utvrdilo nivo do kog su prihvatljiva odstupanja u postizanju ciljeva?	NE		
Da li imate Registar rizika?	DA	Registar rizika je usvojen dana	

Navedite datum usvajanja		21.4.2021. godine	
Navedite tri ključna rizika za strateške ciljeve u Vašem subjektu.		Urušavanje balansnog mehanizma; Urušavanje sistema OIE; Nedostatak sopstvenog poslovnog prostora.	
Da li su rukovodioci organizacionih jedinica uključeni u proces identifikacije rizika?	DA	Šefovi službi na osnovu postavljenih ciljeva formiraju registar rizika za organizacioni dio kojim upravljaju	
Da li postoji adekvatno praćenje rezultata preduzetih radnji za ublažavanje rizika?			
Da li se Registar rizika ažurira? Navedite datum poslednjeg ažuriranja	DA	Ažuriranje registra rizika je u toku.	
Da li rukovodioci koriste registar rizika u svakodnevnom upravljanju?	DA	Svim rukovodiocima je dostavljen Registar rizika	
Da li ste izvršili procjenu radnih mjesta koja mogu biti podložna prevarama?	DA	Planom integriteta je procjenjen rizik radnih mjesta koja mogu biti podložna prevarama.	
Da li zaposleni znaju na koji način da prijave sumnje na nepravilnosti, odnosno prevare?	DA	Zaposleni pritužbe mogu da prijave licu/zaposlenom zaduženom za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare u Društvu.	
Da li pripremate izvještaje o identifikovanim rizicima, kao i preduzetim mjerama za njihovo smanjenje?	DA	Godišnje se podnose izvještaji o identifikovanim rizicima i mjerama za njihovo smanjenje kroz Registar rizika.	
Da li imate plan kojim se obezbjeđuje kontinuitet rada u slučaju značajnih promjena (odsustvo zaposlenih, promjena zakonskih rješenja,...)?	DA	U slučaju odsustva zaposlenog određuje se drugi zaposleni za izvršavanje radnih zadataka u skladu sa zakonom.	
Da li zaposleni prisustvuju obukama u oblasti upravljanja rizicima? Navedite broj zaposlenih koji su prisustvovali obukama.		U izvještajnom periodu nije bilo obuka u oblasti upravljanja rizicima o kojima je COTEE bio obavješten.	
KONTROLNE AKTIVNOSTI			
Da li imate usvojenu Knjigu procedura sa operativnim pisanim uputstvima za rad?	DA	Sačinjen je pregled internih procedura po službama.	
Koliko imate usvojenih internih pravila i procedura?		Najveći broj potrebnih internih procedura je usvojen.	

Da li procedure sadrže: a) detaljna uputstva za rad, b) tok dokumentacije, c) odgovornosti i ovlašćenja lica, uključenih u poslovni proces, d) korake u donošenju odluka, e) rokove i f) kontrolne mehanizme?	Djeli mičn o		
Da li su svi rukovodioci i zaposleni upoznati sa usvojenim procedurama?	DA	Rukovodioci i zaposleni su učestvovali u izradi procedura	
Da li sprovodite naknadne kontrole namjenske potrošnje budžetskih sredstava (npr. kontrole na licu mjesta za isplaćene subvencije, donacije, pomoći, transferi budžetskih sredstava i sl.)?	DA	Sredstva RDP-a se namjenski troše.	
Da li odobravanje, ovjeravanje dokumentacije, ovlašćivanje, odnosno davanje saglasnosti za isplatu sredstava i evidentiranje poslovnog događaja obavljaju različita lica?	DA	Odobravanje, ovjeravanje dokumentacije, ovlašćivanje, odnosno davanje saglasnosti za isplatu sredstava i evidentiranje poslovnog događaja obavljaju različita lica	
Da li se sve promjene imovine tokom godine evidentiraju blagovremeno?	DA	Sve promjene imovine se evidentiraju blagovremeno	
Da li postoje adekvatne bezbjednosne procedure kako bi se sredstva i podaci čuvali od neovlašćenog pristupa i fizičke štete?	DA	Kontinuiran proces zaštite podataka.	
Da li ste osigurali rezervnu kopiju podataka u slučaju gubitka?	DA	Svakodnevno se radi backup svih podataka	
Da li ažurirate procedure? Navedite datum poslednje izmjene	DA	Procedure se mijenjaju u slučaju zakonskih i organizacionih promjena	
Koja će nova operativna pisana uputstva za rad biti pripremljena i usvojena u sledećoj godini?		Najveći broj opštih akata i procedura će biti usvojen u 2022. godini, zbog usklađivanja sa novodonijetim zakonskim i statusnim aktima.	
INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE			
Da li je obezbijeđen efikasan i efektivan sistem interne pisane, elektronske i verbalne komunikacije, koji zaposlenima omogućava da dobiju informacije neophodne za	DA	Zaposleni dobijaju jasne smjernice i instrukcije od neposrednih rukovodilaca	

obavljanje poslova?			
Da li imate proceduru kojom ste definisali način prenošenja informacija u subjektu?	NE	Komunikacija se odvija neposredno i putem e-mail- a.	
Da li imate uspostavljene linije izvještavanja i način izvještavanja o realizaciji ciljeva?	DA	Putem kvartalnih i godišnjih izvještaja o poslovanju daju se informacije o realizaciji ciljeva	
Da li rukovodioci organizacionih jedinica, nakon usvajanja budžeta, dobijaju informacije o dodijeljenim budžetskim sredstvima za njihovu organizacionu jedinicu?	DA	Rukovodioci zavisno od postavljenih ciljeva iz svojih nadležnosti aktivno učestvuju u određivanju dodijeljenih sredstava	
Da li rukovodioci organizacionih jedinica prije stvaranja obaveze provjeravaju raspoloživa sredstva za tu namjenu?	DA	Rukovodioci raspoloživa sredstva provjeravaju na osnovu odobrenog RDP-a i Finansijskog plana	
Da li vodite centralizovanu evidenciju svih potpisanih ugovora i ugovornih obaveza i da li je ona podržana informacionim sistemom?	NE		
Da li rukovodioci organizacionih jedinica imaju informacije o neizmirenim obavezama i izvršenju budžeta?	DA	Rukovodioci organizacionih jedinica imaju informacije o neizmirenim obavezama i izvršenju budžeta I iste im se dostavljaju na uvid	
Omogućava li računovodstveni sistem praćenje troškova po: a) programima b) projektima c) organizacionim jedinicama	NE		
Da li se i koliko često sačinjavaju izvještaji za rukovodstvo o: a) izvršenju budžeta b) raspoloživim sredstvima c) obavezama d) potraživanjima?	DA	Navedeni izvještaji za rukovodstvo se sačinjavaju kvartalno i godišnje	
Da li su ključni poslovni procesi (finansije, nabavke, ugovaranje, upravljanje imovinom, praćenje kapitalnih projekata, materijalne evidencije, kadrovi i sl.) u dovoljnoj mjeri podržani IT sistemima?	DA	Ključni poslovni procesi su podržani IT sistemom (računovodstveni program)	
Da li su softveri za ključne poslovne procese međusobno povezani (npr. nabavka- ugovori-finansije)?	NE		
Da li je osigurana transparentnost podataka (ključni dokumenti objavljeni su na web stranici)?	DA	Značajna dokuemnta iz osnovne djelatnosti su na web stranici.	

PRAĆENJE I PROCJENA

Da li lice zaduženo za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola izvještava rukovodioca subjekta o stanju i razvoju ovog sistema: a) mjesečno b) kvartalno c) polugodišnje d) godišnje?	DA	Daje se godišnji izvještaj o finansijskom upravljanju i kontrolama u kompaniji	
Da li se na sastancima/ kolegijumima daju predlozi za unapređenje upravljanja i kontrola?	NE	Na sastancima nije bilo predloga za unapređenje upravljanja i kontrola	
Da li sprovodite samoprocjenu upravljanja i unutrašnjih kontrola?	DA	Samoprocjena upravljanja i unutrašnjih kontrola je kontinuiran proces	
Da li je zaposlenima omogućeno da daju sugestije i preporuke za poboljšanje sistema unutrašnjih kontrola?	DA	Zaposleni do sada nijesu davali sugestije i preporuke u pisanoj formi	
Da li se preporuke revizije (unutrašnje, DRI, eksterne) sprovode? Navedite broj prihvaćenih preporuka i prosječno vrijeme njihove implementacije.	DA	Preporuke eksterne revizije se blagovremeno sprovode.	
Da li imate uspostavljen sistem izvještavanja za praćenje funkcionisanja sistema upravljanja i kontrola kod subjakata nad kojima vršite nadzor?	NE	Privredno društvo ne vrši nadzor	

A. Marković

 Potpis lica koje je sačinilo izvještaj

[Signature]

 Potpis rukovodioca subjekta

22/785-2
18.07. 22

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
**“CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE” -
PODGORICA**

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH
ISKAZA ZA 2021. GODINU

Podgorica, april 2022. godine

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvršnom direktoru, Odboru direktora i vlasnicima Društva sa ograničenom odgovornošću „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE“- PODGORICA

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Društva sa ograničenom odgovornošću „CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE“-PODGORICA (u daljem tekstu: „Društvo“, „DOO“ ili „COTEE“) na dan 31. decembra 2021. godine, i njegove finansijske uspješnosti i tokova gotovine za godinu završenu na taj dan u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim u Crnoj Gori.

Predmet revizije

Finansijski izvještaji uključuju:

- iskaz o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembra 2021. godine;
  - iskaz o ukupnom rezultatu za godinu završenu na taj dan;
  - iskaz o promjenama na kapitalu za godinu završenu na taj dan;
  - iskaz o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan i
  - napomene uz finansijske izvještaje, koje sadrže pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje
-

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori. Naše odgovornosti u skladu sa tom regulativom su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Nezavisnost

Mi smo nezavisni u odnosu na "CRNOGORSKI OPERATOR TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE"-PODGORICA DOO u skladu sa Međunarodnim Etičkim Kodeksom za Profesionalne Računovođe (uključujući Međunarodne Standarde Nezavisnosti) izdatim od strane Odbora za Međunarodne Etičke Standarde za Računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima Zakona o reviziji Crne Gore koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori. Ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom i etičkim zahtjevima Zakona o reviziji Crne Gore.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije su sadržane u Napomenama uz finansijske iskaze, jer – COTEE nije obveznik sačinjavanja Izvještaja o menadžmentu.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se puža uvjeravanje o njima.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije, i pri tome razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i finansijskih izvještaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

Dodatno, na osnovu znanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegovog poslovnog okruženja, stečenog tokom obavljanja revizije, od nas se zahtijeva da saopštimo u izvještaju ukoliko zaključimo da

postoji materijalno pogrešno prikazivanje u Napomenama. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izvještaju.

Odgovornosti rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu važećim u Crnoj Gori, i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale bilo usljed pronevjere ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira DOO ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

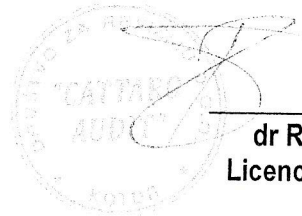
Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed pronevjere ili greške, i izdavanje revizorskog izvještaja koji sadrži mišljenje revizora. Uvjerenje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed pronevjere ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije koju obavljamo u skladu sa Zakonom o reviziji i propisima u oblasti revizije važećim u Crnoj Gori, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed pronevjere ili greške, osmišljavamo i obavljamo revizijske postupke koji su prikladni za te rizike i pribavljamo dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat pronevjere je veći nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što pronevjera može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole društva.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, donosimo zaključak o tome da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti DOO da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezano objelodanjivanje u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo rukovodstvu, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije, značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

dr Radovan Samardžić
Licencirani ovlašćeni revizor

Podgorica, 18.04.2022.godine